

**2025-2026-OQÍV JÍLÍNDÁ
ULÍWMA BILIM BERIW MEKTEPLERINIŃ**

**11-KLASS
OQÍWSHÍLARÍ USHÍN
ÓZBEKSTAN TÁRIYXÍ**

**PÁNINEN JUWMAQLAWSHÍ ATTESTACIYASÍN
ÓTKERIW BOYÍNSHA METODIKALÍQ USÍNÍS
HÁM MATERIALLAR**

**MÁJBURIY
PÁNLER**

2025-2026 OQIW JILINDA ULIWMA BILIMLENDIRIW MEKTEPLERINIŃ 11-KLASS OQIWSHILARI USHIN OZBEKSTAN TARIYXI PANINEN JUWMAQLAW QADAĞALAWINDA PAYDALANILATUGIN TEST TAPSIRMALARINIŃ SPECIFIKACIYASI

Usı Specifikaciya uluwma bilim beriw mektepleriniŃ 11-klass oqıwshılarınıń OÓzbekstan tariyxı páninen bilim, kónlikpe hám kompetenciyaların bahalawda paydalanılatuǵın test wazıypalarınıń mazmunı, kólemi, túri, túri, bahalaw kriteriyaları hám ótkeriliw tártibine qoyılǵan talaplardı sáwlelendiredi.

I. Ulıwma principler.

Bahalaw maqseti - 11-klass oqıwshılarınıń Ózbekstan tariyxı páninen bilim, kónlikpe hám kompetenciyaların ámeldegi baǵdarlamalarda belgilengen oqıw maqsetleri tiykarında kompleksli bahalaw. Usı bahalaw nátiyjeleri tiykarında 11-klasslar ushın juwmaqlawshı mámleketlik attestaciya qabıl etiletuǵın qararlar tiykarlanǵan (valid) bolıwın támiyinlew maqsetinde bahalawda validlik, isenimlilik, ádillik hám ashıq-aydınlıq principlerine ámel etiliwi támiyinlenedi.

II. Normativlik tiykarlar

1. Ózbekstan Respublikası xalıq bilimlendiriw ministriniŃ 2008-jıl 4-marttaǵı 56-sanlı buyrıǵı menen tastıyılǵan Ulıwma orta bilim alıwshılardıń juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyası haqqındaǵı nızam

2. Ózbekstan tariyxı páninen 6-11-klasslar ushın ámeldegi oqıw dástúri

3. Ózbekstan Respublikası Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriw ministriniŃ 2026-jıl “2025-2026-oqıw jılında ulıwma orta bilim beriw mákemelerinde oqıwshılardıń juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyasın shólkemlestiriw hám ótkeriw haqqında”ǵı 10-sanlı buyrıǵı

III. Bahalaw qamtıwı hám ajratılǵan waqıt

Oqıwshıları ushın Ózbekstan tariyxı pánin biliw dárejesin anıqlaw boyınsha juwmaqlawshı mámleketlik attestaciya sınaǵında jámi 20 test tapsırması usınıladı. Juwmaqlawshı mámleketlik attestaciya sınaqları ushın **180 minut** waqıt berilgen. Test tapsırmalarınıń mazmun tarawı, bahalanatuǵın bilim, kónlikpe hám kompetenciyalar boyınsha bólistiriliwi tómendegi kestelerde sáwlelendirilgen:

Mazmun tarawı	Konstruktlar	Testler sanı
Áyyemgi dúnya tariyxı	<p>-áyyemgi dáwir, áyyemgi adamlar, olardıń diniy isenimleri, oylap tabıwları hám áyyemgi mákan jaylarınıń klassifikaciyasın tabıw;</p> <p>- Orta Aziyada jana dinnıń payda bolıwı, áyyemgi xalıqlar hám olar tiykar salgan mámleketlerge tiyisli maǵlıwmatlardıń uqsas hám ayırmashılıq táreplerin tabıw;</p> <p>- elimizde dáslep ahamaniyeler, keyin ala Makedoniya mámleketiniń húkimdarlıǵın ornatiwi hám de onıń tásirinde júz bergen waqıyalardı ajırata alıw;</p> <p>- b.e.sh. IV ásir - b.e.sh. III ásirlerde bar bolǵan Orta Aziya mámleketleri menen baylanıslı maǵlıwmatlardı anıqlaw.</p>	2
Orta ásirler tariyxı	<p>- Orta Aziyada sociallıq awhal, Erte Orta ásirlerde payda bolǵan mámleketler, jergilikli hákimlikler, sol dáwirdeń mádeniy turmısı haqqındaǵı maǵlıwmatlardı sáykeslendire alıw;</p> <p>- arablardıń úlkemizde óz ústemligin ornatiwı hám bunıń nátiyjesinde Turanda siyasiy, sociallıq-ekonomikalıq, mádeniy tarawda júz bergen ózgerislerdi salıstıra alıw.</p> <p>- Arablar húkimdarlıǵınan keyin Orta Aziyada siyasiy awhal, Xorezmde dáslep, Mamuniyeler húkimdarlıǵı, keyin ala Anushteginiyler saltanatına baylanıslı maǵlıwmatlardı anıqlaw;</p> <p>- Jalaliddin Manguberdiniń qaharmanlıǵı, Shagatay ulısı hám etnikalıq procesler menen baylanıslı maǵlıwmatlardı ajırata alıw hám sáykeslestire alıw;</p> <p>- Mawarawnnaxr hám Xorezmde mádeniy turmıs: ádebiyat, diniy bilimlerdeń rawajlanıwı, arxitektura, kórkem óner hám muzikaga tiyisli maǵlıwmatlardı óz ara parıqlap, salıstırıw;</p> <p>- Temuriyeler imperiyasınıń payda bolıwı, bul mámleketniń siyasiy, ekonomikalıq-sociallıq, áskeriy, mádeniy turmısı menen baylanıslı maǵlıwmatlardı salıstırıw;</p> <p>- XIV-XV ásirlerde ilim hám mádeniyattıń zamanagóy civilizaciya rawajlanıwındaǵı ornın anıqlap, sáykeslestiriw.</p>	3
Úsh xanlıq dáwiri	<p>- XV ásir aqır - XVI ásir baslarında Mawarawnnaxr hám Xorasanda siyasiy jagdaydı anıqlaw;</p> <p>- Buxara xanlıǵınıń dúziliwi, mámleket basqarıwı, sociallıq-ekonomikalıq, mádeniy, áskeriy tarawlarına baylanıslı maǵlıwmatlardı ajırata alıw.</p> <p>Ashtarxaniyeler húkimdarlıǵı hám Mańıtlar dinastiyasınıń hákimiyatqa keliwi, Xiywa xanlıǵınıń dúziliwi, bul mámleketlerdeń ishki hám sırtqı siyaseti, óz ara qatnasıqları, olardıń uqsas hám ayırmashılıq táreplerin anıqlap salıstıra alıw;</p> <p>- Qaraqalpaqlardıń xalıq sıpatında qalıplesiwi, olardıń jámietlik, siyasiy, mádeniy turmısın talqılaw;</p>	3

	<p>- Mińlar dinastiyasınıń hákimiyatqa keliwi, Qoqan xanlıgınıń ishki hám sırtqı siyosatına tiyisli maǵlıwmatlardı talqılaw hám juwmaq shıǵarıw.</p>	
<p>Ózbekstan tariyxınıń XIX ásiridin ortalarınan 1917-jılǵa shekem bolǵan dáwiri</p>	<p>- XIX ásir ortalarında Orta Aziyada bar bolǵan mámleketlerde júz bergen waqıyalardı analiz etiw;</p> <p>- Rossiya imperiyasınıń Orta Aziyaga bastırıp kiriwi hám ústemliginiń ornatılıwı, Rossiyanın koloniallıq siyosatına qarsı xalıq háreketleri menen baylanıslı maǵlıwmatlardı anıqlaw, juwmaq shıǵarıw;</p> <p>- Túrktan general-gubernatorlıǵı, jer-suw hám sud sistemasında ámelge asırılǵan reformalardı anıqlaw, analizlew hám juwmaq shıǵarıw;</p> <p>- XIX ásiridin ekinshi yarımında Túrktandaǵı milliy-azatlıq háreketleri hám onıń kelip shıǵıw sebepleri hám nátiyjelerin pariqlay alıw;</p> <p>- XIX ásir aqırı - XX ásir baslarında qaraqalpaqlardıń geografıyalıq jaylasıwı, olardıń sociallıq turmısı, Túrktan general-gubernatorlıǵı quramına kirgiziliwine baylanıslı maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin anıqlay alıw;</p> <p>- jadidshilik háreketiniń payda bolıwı, olardıń baǵdarlamalıq maqset hám wazıypaları, jadidshilik háreketiniń wákilleri hám de iskerligine tiyisli maǵlıwmatlardı ajırata alıw;</p> <p>- Birinshi jáhán urısınıń Túrktanǵa tásiiri, uris aqıbetlerin anıqlaw;</p> <p>- jas buxaralılar hám jas xiywalılar iskerligi, Buxara ámirliǵi, Xiywa xanlıgınıń saplastırılıwı, koloniallıq dáwirdegi mádeniy turmıs penen baylanıslı maǵlıwmatlardıń klassifikaciyasın tabıw;</p> <p>- Koloniallıq sharayatında Túrktanda bilimlendiriw sisteması, baspasóz, ilimniń rawajlanıwı, teatr, muzika, arxitektura tarawınıń ózine tán ózgesheliklerin ajırata alıw;</p>	<p>4</p>

<p>Ózbekstannın 1917-1991-jıllar tariyxı.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rossiyada 1917-jılǵı hákimiyat almasıwı, onıń Túrksındaǵı tási, Túrksında sovet hákimiyatınıń ornatılıwı menen baylanıslı maǵlıwmatlardı parıqlay alıw; - Túrksan avtonomiyasınıń dúziliwi hám saplastırılıwı, Orta Aziyada alıp barılǵan milliy azatlıq háreketi haqqındaǵı maǵlıwmatlardı ajrata alıw; - Orta Aziyada ótkerilgen aymaqlıq shegaralanıw hám onıń aqıbetleri, Sovetlerdiń Túrksında ámelge asırǵan reformaları, alıp bargan siyasetlarına tiyisli maǵlıwmatlardı anıqlay alıw; - Ózbekstan SSRda XX ásirdeń 20-30-jıllarında alıp barılǵan repressiya siyasetına tiyisli maǵlıwmatlardı parıqlay alıw; - Ekinshi jáhán urısı, ózbekstanlılardıń fronttaǵı mártligi hám qaharmanlıqları haqqındaǵı maǵlıwmatlardı anıqlaw, ajrata alıw; - Birinshi general-mayor Sabır Rahimov iskerligi, uris dáwirinde ilim, mádeniyattıń awhalı, uristan keyingi dáwirde Ózbekstan SSRdın xalıq xojalıǵına baylanıslı maǵlıwmatlar klassifikaciyasını tabıw; - XX ásirdeń 80-90-jıllarında Ózbekstan SSRda "Paxta isi," "Ózbek isi" dep atalǵan siyasiy repressiyanıń ámelge asırılıwı, ateistlik úgit-násiyatlawga baylanıslı maǵlıwmatlardıń izbe-izligin anıqlay alıw. 	<p>4</p>
<p>Ózbekstannın ǵárezsizlik dáwiri. 1991-2025-jıllar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ózbekstan Respublikasınıń dúziliwi, mámleketlik basqarıw sisteması, puqaralıq jámiyetiniń qalıplesiwin anıqlay alıw; - Mámleketimizdiń qurallı kúshleri hám milliy armiyasınıń qalıplesiwi, bul tarawda ámelge asırılǵan reformalar klassifikaciyasını tabıw; - milliy ekonomika, sociallıq siyaset hám oni ámelge asırıw basqıshların parıqlay alıw; - mámlekette óndiris potencialınıń artıwı hám jáhán ekonomikasına integraciyalasıwı, milletleraralıq tatıwlıq hám diniy keńpeyillik siyasetı, bilimlendiriw hám ilim haqqındaǵı maǵlıwmatlardı anıqlaw; - Milliy hám diniy qádiriyatlar, Ulli ata-babalar esteliginiń tikleniwi, mádeniyat hám kórkem óner rawajlanıwına baylanıslı maǵlıwmatlardı parıqlay alıw; - Ózbekstan Respublikası sırtqı siyasetiniń qalıplesiwi hám tiykarǵı baǵdarı, dúnyanıń jetekshi mámleketleri menen birge islesiwine baylanıslı maǵlıwmatlardı anıqlaw; - Ózbekstannın xalıqaralıq shólkemlerge aǵza bolıwı, olar menen birgelikte ámelge asırılǵan baǵdarlamalardı anıqlaw. 	<p>4</p>
<p>Jámi</p>		<p>20</p>

IV. Kognitiv kónlikpeler boyınsha bólistiriliwi

Kognitiv dáreje	Túsindirme	Testler sanı
Biliw (B)	Biliw dárejesindegi, yagniy reproductiv tapsırmalar, oqıwshıdan oqıw materialın qayta islemey yadta saqlaw hám tanıs jagdaylarda qollanıwdı talap etedi. Bul túrdegi tapsırmalar tómendegilerdi bahalaydı: nızamlıqlar, qásiyetler, túsınikler, atamalardıń mánisi hám olardı yadta saqlaw.	5
Qollanıw (Q)	Qollanıw dárejesindegi, yaǵnıy produktiv tapsırmalar, oqıwshıdan úyrenilgen nızam hám nızamlılıqlardı berilgen jaǵdayǵa sáykes túrde tańlaw, analizlew, salıstırıw, salıstırıw, bir neshe nızam hám nızamlılıqlardı bir waqıtta qollanıw hám ulıwmalastırıw, sonday-aq juwmaq shıǵarıwdı talap etedi.	13
Pikirlew (P)	Pikirlew dárejesindegi, yaǵnıy intellektual tapsırmalar, oqıwshıdan ózlestirilgen bilim hám kónlikpelerdi biytanıs jaǵdaylarda qollanıw, analizlew, sintezlew, salıstırmalı salıstırıw, nızam hám nızamlılıqlardan paydalanıp ulıwmalastırıw hám juwmaq shıǵarıw talap etiledi.	2

V. Tapsırma túrleri boyınsha bólistiriliwi

TAPSÍRMA TÚRI	TÚSINIK	TAPSÍRMA SANÍ
Qısqa juwaplı ashıq test (O1)	sorawǵa qısqa gáp penen juwap beriwdi talap etetuǵın jazba tapsırmalar.	6
Beyimlestiriwdiń ashıq testi (O2);	soraw mazmunına sáykes juwaplardı sáykeslestiriwdi talap etiwshi jazba tapsırmalar.	5
Kóp tańlawlı jabıq test (Y1)	Soraw mazmunına sáykes keletuǵın juwap variantları ishinen durısların tabıwdı talap etetuǵın jabıq test tapsırmaları.	9

VI. Bahalaw kriteriyası hám baldı baháǵa aylandırıw tártibi

Oqıwshılardıń jazba jumısları juwmaqlawshı mámleketlik attestaciya sınaqlarında maksimal 100 ball menen bahalanadı. Tapsırmalar ushın belgilengen ballar olardıń qıyınshılıq dárejesin, orınlawda talap etiletuǵın bilim, kónlikpe hám logikalıq pikirlew kólemin esapqa alǵan halda belgilengen. Tapsırmalar mazmunı hám qıyınshılıq dárejesine qarap hár qıylı ball menen bahalanadı. Hár bir tapsırmanıń bahalaw ólshemi bahalaw formatında berilgen. Tómende balldı baháǵa aylandırıw kestesini keltirilgen:

Ballardı bahağa aylandırıw kestesi

Ball (%)	baha	Túsindirme
0 – 29	“2”	"qanaatlandırarsız"
30 – 65	“3”	"qanaatlandırarlı"
66 – 85	“4”	"jaqsı"
86 – 100	“5”	"úlgili"

VII. Bahalaw forması.

Oqıwshınıń bilim, kónlikpe hám kompetenciyanıń bahalaw basqıshı, bahalanatuǵın mazmun tarawı, tapsırma túri, kognitiv process hám bahalaw kriteriyaları tómendegi kestede berilgen:

Tapsırma tártip sanı	Mazmun tarawı	Tapsırma túri	Kognitiv dárejesi	Bahalaw kriteriyi
1-basqısh.				
1.	Eń áyyemgi dúzimnen civilizaciyağa qaray	O1	B	2 ball
2.	B.e.sh. I mın jılıqta Orta Aziya.	O1	Q	6 ball
3.	Orta ásirlerde jerge iyelik etiw qatnasıqlarınıń qalıplesiwi hám rawajlanıwı. Arab xalifalıǵı dáwirinde Mawarawnaxr.	O2	Q	6 ball
4.	Mawarawnaxrda ğárezsiz mámleketlerdiń dúziliwi. Atababalarımızdıń ilimiy miyrası máńgilikke tiyisli ruwxıy ğáziyne	O2	Q	6 ball
5.	Amir Temur hám Temuriyeler dáwiri tariyxı. XIV-XV ásirlerde ilim hám mádeniyattıń zamanagóy civilizaciya rawajlanıwındaǵı roli hám áhmiyeti.	O2	Q	6 ball
6.	XV ásirdeń aqır - XVI ásirdeń baslarında Mawarawnaxr hám Xorasandaǵı siyasiy jagday.	Y1	Q	6 ball
7.	Buxara xanlıǵı hám ámirliǵı. Xiywa xanlıǵı	O2	Q	6 ball
8.	XVI - XIX ásirdeń birinshi yarımında qaraqalpaqlar. XVIII-XIX ásirdeń birinshi yarımında Qoqan xanlıǵı.	Y1	M	6 ball
9.	XIX ásir ortalarında ózbek xanlıqlarınıń siyasiy, ekonomikalıq hám mádeniy turmısı. Rossiya imperiyasınıń Orta Aziyanı basıp alıwı. Rossiya imperiyasınıń Túrksandaǵı koloniallıq siyasatı.	Y1	M	6 ball

10.	XIX ásir aqırında Túrksandağı milliy-azatlıq háreketleri. Qaraqalpaqlar XIX ásirdiń ekinshi yarımı - XX ásir baslarında	Y1	Q	6 ball
11.	Jadidler háreketi hám onıń Túrksan jámiyetlik-siyasiy hám mádeniy turmısındağı tásiiri Túrksan hám Birinshi jáhán urısı. XIX ásir aqır - XX ásir baslarında Buxara ámirliğı hám Xiywa xanlıǵı.	Y1	Q	6 ball
12.	Koloniallıq sharayatta Túrksanda mádeniy turmıs.	O1	B	2 ball
13.	1917-jıl fevral, oktyabr waqiyaları, onıń Túrksandağı tásiiri. Túrksan Avtonomiyası, Túrksan ASSR, BXSr, XXSRda sovet hakimiyatına qarsı qurallı háreketler.	Y1	Q	6 ball
14.	Orta Aziyada aymaqlıq shegaralanıw. Sovet hakimiyatı ámelge asırgan reformalardıń mániisi. Ózbekstanda sovet hakimiyatı júrgizgen industriyalastırıw hám mádeniy siyosat.	O1	B	2 ball
15.	Ózbekstanda ámelge asırılǵan repressiya siyosatı. Ekinshi jáhán urısı, ózbekstanlılardıń fronttağı mártliğı hám qaharmanlıqları.	Y1	Q	6 ball
16.	Gvardiyashı general-mayor Sabır Raximov. Ózbekstan ilimi hám mádeniyatı jeńis ushın xızmette...	O1	B	2 ball
17.	Milliy mámlekechiliktiń tikleniwı	O1	B	2 ball
18.	Ekonomikalıq reformalar hám sociallıq siyosat. Bilimlendiriw hám ilim	Y1	Q	6 ball
19.	Ruwxiy hám mádeniy rawajlanıw. Xalıqaralıq qatnasıqlar hám sırtqı siyosat	Y1	Q	6 ball
20.	Xalıqaralıq hám regionallıq shólkemler menen birge islesiw	O2	Q	6 ball
Jámi		100 ball		

VIII. Imtixan tártibi.

Qadaǵan etilgen qurallar: imtixan waqtında mobil telefon, smart saat, planshet yamasa esletpelerden paydalanıw qatań qadaǵan etiledi.

Ádep-ikramlılıq hám tártip: nusqa kóshiriw, járdem soraw yamasa járdem beriw, imtixan waqtında sóylesiw, ruxsatsız shıǵıw sıyaqlı jaǵdaylar qadaǵan etiledi.

Baqlawshı qağıydabuzarlıqtı anıqlağanda, akt dúzip, tınlawshını testten shetletedi hám nátiyjesi biykar etiledi.

IX. Usmlatuğın tiykarǵı ádebiyatlar.

1. Áyyemgi dúnya tariyxı 6-klass sabaqlıǵı. A.S.Sagdullayev, V.A.Kostetskiy "Yangiyól poligraf servis," Tashkent-2017.

2. Ózbekstan tariyxı 7-klass sabaqlıǵı. A.Muhammadjonov "Sharq," Tashkent-2017.

3. Ózbekstan tariyxı 8-klass sabaqlıǵı. U.Jwraev, Q.Usmonov, G.Jwraeva, N.Norqulov, "Óqituvchi," Tashkent-2019.

4. Ózbekstan tariyxı 9-klass sabaqlıǵı. S.Tillaboyev, A.Zamonov, "Sharq," Tashkent-2019.

5. Ózbekstan tariyxı 10-klass sabaqlıǵı. S.Tillaboev hám basqalar. Respublikalıq bilimlendiriw orayı, Tashkent-2022.

6. Ózbekstan tariyxı 11-klass sabaqlıǵı. N. Jwraev, A. Zamonov, Ğafur Ğulam atındaǵı baspa-poligrafiya dóretiwshilik úyi, Tashkent - 2018.

7. Ózbekstan tariyxı 11-klass sabaqlıǵı. A.Zamonov, O.Abdimuminov, hám basqalar. Respublikalıq bilimlendiriw orayı, Tashkent-2025.

1-soraw

1. Qaraqalpaqlar arasında áhmiyetli xızmet atqaratuǵın lawazımlardan biri bolıp ol diyqansılıq ushın zárúrli bolǵan suwdı retlestirip beriwshi adam bolǵan. Bul lawazımdı tabıń?

Juwap:													
Ball:													

2. Temir dáwirine tiyisli Ámirabad mádeniyatı qası rayonda jaylasqan?

Juwap:													
Ball:													

3. Qaraqalpaqlar ózleriniń áyyemgi watanı bolǵan Xorezm jurtnı ne dep ataǵan.

Juwap:													
Ball:													

4. Erte orta ásirlerde «awıl hákimi» dep atalǵan hám olar aqsúyek qatlam sıpatında tanılǵan jer iyeleri ne dep atalǵan?

Juwap:													
Ball:													

5. Aqshadarya deltasınıń qubla tarmaqlarında, ishki Qızılqumnıń shıǵısı menen sıbaylas jerlerde Kelteminar mádeniyatı taralǵan. Bul mádeniyat qaysı dáwirge tiyisli ekenligin anıqlań.

Juwap:													
Ball:													

6. Xiywa xanı Seydmuxammed 1859-jılı qaraqalpaqlardı basqarıwda jańa xızmet orınların egizdi. Solardan qaraqalpaqlardı basqarıwdaǵı eń joqarǵı lawazım qaysı ?

Juwap:													
Ball:													

7. Qaraqalpaqlar Xiywa xanlığında ámelde bolǵan salıqlardı tólep, hár túrli minnetlemelerdi orınlaǵan. Xalıqtan alınatuǵın jer salıǵı ne dep ataladı?

Juwap:													
Ball:													

8. Zorastrizmde ol bir qolında anar yamasa alma uslap turǵan hám uzın kóylekli jegde jamılǵan gózzal hayal sıpatında súwretlenedi. Bul dindegi zúraátshilik hám abadansılıq hayal qudayın jazıń.

Juwap:													
Ball:													

9. 305-jil Xorezmde Afrig paytaxtti Topiraqqaladan qaysi qalaga koshirdi. Qala atin jazin.

Juwap:												
Ball:												

10. Qaraqalpaq hayal-qizlarinin bas kiyimi esaplanip, ol shapanga uqsas bolgan, biraq onin jeñleri bolmagan. Milliy kiyimnin atin jazin.

Juwap:												
Ball:												

2-soraw

1. Tómendegilerden qaysi maǵlıwmat Kelteminar mádeniyatına tiyisli emes ?

I. Hár qıylı saltanat hám máresimlerde marhumlardın kiyimlerin de ózlerine qosıp kómgén.

II. Bul mákanda b.e.sh. X-VIII ásirlerde xalıq jasaǵan. Olardıń metaldan buyım isleytuǵın ustaxanaları bolıp, ol jerde metaldan tas qalıplerde quyıp: nayza ushı, pıshaq, oraq, bilezik, sırǵa hám júzik, bronza ayna, iyne, biz uqsasǵan zatlardı islegen.

III. Turaq jaydın ishinde bárqulla ot janıp turatuǵın oshaqlar ornalasqan.

IV. Marhumlardı shalqasına jatqarıp, basların arqa-shıǵısqa qaratıp jerlegen.

Juwap:				
Ball:				

2. Tómendegilerden Xorezmniń iri qonıslarınıń biri - Gúzeliqırǵa tiyisli maǵlıwmattı anıqlań.

I. Tábiyiy dónisliktiń eń biyik jerine salınıp, 40 gektarǵa jaqın jerdi iyelegen. Qonıs eki qabat etilip, paqsa diywal menen qorshalǵan hám onıń kóp sanlı dóńgeletip salınǵan minaraları bolǵan.

II. Bul jay shaması jergilikli Xorezm hákimshilik basqarıwı wákiliniń yamasa ahamoniy satraplarınıń birewiniń jayı bolǵan.

III. Bul háwli qam gerbishten salınǵan. Eni eki metr qalınlıqtaǵı diywal menen qorshalǵan.

IV. Háwliniń shıǵıs tárepinde ustaxanalar hám basqa da turaq jaylar bar.

Juwap:					
Ball:					

3. Belgili qazaq ilimpazı Shoqan Walixanov qaraqalpaqlardıń tariyxın, mádeniyatın, ádebiyatın júdá tereń bilgen. Tómendegi qatarlardan ilimpazǵa tiyisli emes maǵlıwmattı tabıń.

I. Ol qaraqalpaqlardı Oraylıq Aziyanıń sahra xalıqları arasında «eń birinshi shayırlar hám qosıqshılar» dep qaraqalpaqlar arasındaǵı tariyxıy hám ádebiy shıǵarmalarǵa joqarı baha beredi.

II. Qaraqalpaqlar qońsı xalıqlardan, birinshi náwbette diyqanshılıq mádeniyatın úyrenip Xorezm jerinde úlken irrigaciyalıq qurılıslarǵa belsendi qatnasqan degen pikir di ilimpaz óz shıǵarmasında jazıp qaldırǵan.

III. Ol qaraqalpaqlardıń tariyxın, mádeniyatın, ádebiyatın júdá tereń bilgen. Onıń miynetlerinde Túrktan xalıqlarınıń orta q mólki bolǵan Edige, Jiyrenshe sheshen, Qorqıt ata, Asan Qayǵı, Alpamıs, Qoblan hám basqa da mádeniy miyraslar haqqında maǵlıwmatlar bar.

IV. Ol qaraqalpaqlardı Orta Aziyanıń eń miynet súyǵish xalıqlarınıń biri ekenligin kórsetken.

Juwap:					
Ball:					

4. Sovet hákimiyatınıń jer suw reformasına baylanıslı Qaraqalpaqstanda 1929-jılı kóterilis baslandı. Tómen de qatarlardan kóteriliske duris kelmeytuǵın juwaptı tabıń.

I. Kóterilistiń basshısı Ismetulla maqsım. Biraq ol xalıq awzında Barlıqbay kóterilisi degen at penen de belgili.

II. Kóterilishiler Taxtakópir de q Sovet húkimetiniń belsendilerin jazaladı. Kóterilisti bastırıw ushın Tórtkúlden tezden jaqsı qurallanǵan áskeriy otryad jiberildi.

III. Bul kóterilis Qaraqalpaqstanınıń derlik barlıq jerine tarqalǵan.

IV. Kóteriliske qatnasıwshılardıń 50 den aslamı atıldı, 250 ge shamalası qamaqqa alındı hám qatań jazalandı.

Juwap:					
Ball:					

5. Qaraqalpaqstan tariyxına tiyisli maǵlıwmatlardan suwǵarıw tarmaǵına tiyisli emes maǵlıwmatı anıqlań.

I. 1935-jılı respublikada eń úlken suw tarmaǵı qurılıslarınıń biri – Qızketken kanalı qazılıp, paydalanıwǵa berildi.

II. 1929-jılı Shoraxan kanalı qayta qazılıp, Paxta Arna kanalı dep atalatuǵın boldı.

III. Tek usı eki kanaldıń suw jetkerip beretuǵın jer maydanı 238 mın gektarǵa jetti.

IV. 1936-jılı Qaraqalpaqstanda 30 traktor alıp kelindi hám Shabbaz benen Xalqabadta mashina-traktor stanciyaları (MTS) shólkemlestirildi..

Juwap:					
Ball:					

6. Tómen de qatarlardan maǵlıwmatlardan Abu Rayxan Beruniyge tiyisli bolmaǵanın anıqlań.

I. Alımnıń bergen maǵlıwmatı boyınsha, Kuteyba kóterilishilerdi jawızlıq penen qatań jazalaǵan. 4 mın adamdı qırıp jibergen hám Xurzadı qıynap óltirgen.

II. Ol Afrigti Irannıń jawız patshası Ezdegerd penen teń boldı dep jazǵan.

III. Alımnıń maǵlıwmatı boyınsha, Xorezmnıń paytaxtı Qıyat (VII—IX) Xorezmnıń eń úlken qalası esaplanǵan.

IV. Ol óziniń ilimiy miynetlerinde Kuteyba bassılıǵındaǵı arab basqınshıları xalıqtıń eń bahalı kitapların Qıyat qalasınıń orayındaǵı maydaqǵa úyip, órtep jiberdi, -dep jazıp qaldırǵan.

Juwap:					
Ball:					

7. Tómendegilerden qaysı maǵlıwmat 1950-jıllardan keyingi Qaraqalpaqstandaǵı temir jol qurılısı menen baylanıslı emes ekenligin tabıń

I. Xojeliden Qońıratqa qaray birinshi temir jol relsleri salına basladı.

II. Qaraqalpaqstan paytaxtı Nókis qalası usı eki avtomagistral menen baylanıstı.

III. Xojeli-Qońırat temir jolı tolıq paydalanıwǵa berildi.

IV. Qońıratqa birinshi poezd keldi.

Juwap:					
Ball:					

8. Xiywa xanı Seydmuxammed basqarıwı dáwirinde qaraqalpaqlar turmısında júz bermegen waqıyanı anıqlań.

I. Qaraqalpaqlardı basqarıw maqsetinde 1859-jılı olardıń basqarıw sistemasına jańa xızmet orınları - aǵabiy, beglerbegi hám atalıq hámelleri engizildi.

II. Atalıqlar beglerbegige baǵındırıldı.

III. Aǵabiy lawazımı sol dáwirdegi eń abıroylı biylerdiń biri qıpsdaq ruwınan Erejep biyge berildi.

IV. Xan Aydosqa úlken isenim bildirip, onı qaraqalpaqlardı basqaratuǵın xanı, yaǵnıy Xiywanıń yarım xanı dep ataǵan.

Juwap:					
Ball:					

9. XIX ásir aqırındaǵı patsha Rossiyasınıń koloniallıq siyasatına qarsı xalıq háreketlerine durıs keletuǵın maǵlıwmatı tabıń.

I. Shoraxan uchastkasınıń Sheyxabbaz-Wáliy bolıslıǵınan shıqqan Baba Góklen Otız ulı basqarǵan diyqanlar kóterilisi.

II. 1855-1856-jılları Ernazar Alakózdiń bassılıǵındaǵı xalıq qozǵalańı.

III. 1858-1859-jıllardaǵı Qońırat qozǵalańı

IV. 1929-jılı Taxtakópirde bolǵan Barlıqbay qozǵalańı.

Juwap:					
Ball:					

10. XVIII ásirdegi belgili bolǵan ataqlı jırawlardıń biri, qaraqalpaq ádebiyatınıń kórnekli wákili Jiyeń jıraw Amanlıq ulına tiyisli emes maǵlıwmatı tabıń.

I. Onıń bizge jetip kelgen tolǵawları «Posqan el», «Ullı taw» poemalarınıń mazmunı Jiyeń jırawdıń tereń oyılı, sheber sózli shayır ekenligin kórsetedi.

II. Berdaq shayır menen dos hám aǵayın, dayılı-jiyenli bolǵan. Berdaq shayırdın ólimine arnap iri kólemli shıǵarma jazǵan.

III. Ol óziniń shıǵarmaları arqalı óziniń jasaǵan dáwirindegi xalıqtıń awır táǵdirine dártles bolıw arqalı xalıqtı jigerli bolıwǵa jeteleydi.

IV. Ol zamanında qaraqalpaq dástanı Edige, Qoblan, Alpamıs, Qurbanbek, Qırq qız dástanların xalıq arasında jırlaǵan.

Juwap:					
Ball:					

3-soraw

1. Tómendegilerdi durıs sáykesleń.

I. Xorezm.	A	Orta Aziyada 120 jıldan artıq iskerlik júrgizgen
	B	húkimdarı dáslep "malikshah," keyin ala "yabǵu" atı menen atalǵan
II. Kidariyeler	C	búrkit hám lashın mámlekette húkimdarlıq tımsalı esaplanǵan
	D	Eftallardan jeńilgennen keyin, Arqa Hindstanǵa sheginip, ol jerde 75 jıl húkimdarlıq etken

	I	II
Juwap:		
Ball:		

2. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Istami	A	Basqarıw tártibin reformalap, jergilikli húkimdarlarǵa qaǵanlıqtıń "yabǵu" ataǵı berilgen
	B	Türklerdiń batisqa qaray júrislerine bassılıq etken
II. Túng yabǵu	C	Abruy kóterilisin bastırıp, kadivar hám xızmetkerlerdi óz xojeyinlerine qaytarǵan
	D	Altay hám Qubla Sibirda Türk qaǵanlıǵına tiykar salǵan

	I	II.
Juwap:		
Ball:		

3. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Kidariyeler - sasaniyeler.	A	456-jıldı óz ara elshilik baylanısların jolǵa qoyadı
	B	eki mámleket arasındaǵı urıs Perozdıń qazalanıwı menen tamamlanǵan
II. Eftallar - sasaniyeler.	C	VII ásirdeń birinshi yarımında toǵız márte sawda elshileri jiberiledi
	D	456-jıldı mámleketler ortasında soqlıǵısw júz bergen

	I	II.
Juwap:		
Ball:		

4. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Buxara.	A	710-jılda Qutayba ibn Muslim tárepinen basıp alınǵan
	B	Abruy basshılıǵında Túrkk qaǵanlıǵına qarsı kóterilis bolıp ótken
II. Samarqand	C	718-jılda usı qaladan sawǵa sıpatında Qıtayǵa dubulǵa jiberilgen
	D	651-jılda arablarǵa sawashsız boysınǵan qala esaplanadı

Juwap:		
Ball:		

5. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Vazir ul-vuzaro	A	Xalifalıqta áskeriy islerge juwapker bolǵan hámeldar
	B	Tiykargı wazıypası waqıttan keletuǵın dáramattı bólistirgen
II. Amir ul-umaro	C	Húkimdar pármanlardı tómenǵı qatlamǵa jetkeriw menen shuǵıllanǵan
	D	Arab xalifalıǵında mámleket basqarıwında tiykargı orında turǵan ullı wázir

	I	II
Juwap:		
Ball:		

6. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Sogd hákimligi	A	hákimlik xalqı budda dinine sıyınǵan
	B	qońsı mámleketlerge tiykarınan boyaw, reńli shiyshe buyımlar hám dári-dármaqlar shıǵarılǵan
II. Toxarstan hákimligi	C	Ǵárezsiz hákimlikler arasında en irisi bolıp, xalqı kóp jasaǵan
	D	Hákim "tudun" atı menen júrgizilip, orayı Tunkat qalası bolǵan

	I	II
Juwap:		
Ball:		

7. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Eftal jazıwı	A	Baktriya jazıwı tiykarında qáliplesken bolıp, 25 háripten ibarat bolǵan
	B	Bul jazıw tas hám aǵashqa oyıp jazıwda júdá qolaylı bolıp, biri-birine tutasıp ketetuǵın 38-40 háripten ibarat edi
II. Túrkiy runiy jazıwı	C	Bul jazıw úlgileri Panjikent janındaǵı Muǵ qorǵanı, Shigis Túrstandaǵı Turfan qalası janında saqlanǵan
	D	Aramiy jazıwı tiykarında qáliplesken bolıp, tiykarınan Ámiwdáryanıń tómeni aǵımı, Zarafshan hám Qashqadárya oazislerinde keń tarqalǵan

	I	II
Juwap:		
Ball:		

8. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Moniylik dini	A	álemni joqlıq bar qılǵan Kók táńirige sıymıwshı jeke qudaylıq dini esaplanǵan.
	B	Usı dinge tiyisli ibadatxanalar Awǵanstandaǵı Surxkotal mákan jayında saqlanǵan.
II. Shamanlıq dini	C	Diniy táliymat boyınsha álemniń baslanıwı eki qarama-qarsı jaratıwshı - jaqtılıq hám jaqsılıq, qarańǵılıq hám jawızlıqtan ibarat.
	D	Xorezmdegi Aybuyırqalada onıń ibadatxanası jaylasqan

	I	II
Juwap:		
Ball:		

9. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Nasr ibn Sayyor	A	Qıyın jaǵdaydı esapqa alıp, boysındırılǵan jergilikli xalıqlar menen kelisiw siyasatın ámelge asırıwǵa májbúr boldı
	B	Barlıq musulmanlar huqıqıy jaqtan teńlestirilip, jer iyesiniń isenimine qaramastan, olardıń xiroj tólewı shárt etip qoyıldı
II. Ashros	C	Xiroj muǵdarın arttırıp, xalıqtı turaqlı shembiliklerge májbúriy tartqanı ushın ulıwma narazılıq oǵada kúsheydi
	D	Mawarawnnaxr xalqın tınıshlandırıw hám arablar hákimiyatın bekkemlew maqsetinde islam dinin qabil etkenlerden xiroj hám jizya salıqların almawǵa qarar etti

	I	II.
--	----------	------------

Juwap:		
Ball:		

10. Tómendegilerdi durıs sáykesleń

I. Shash II. Toxarstan	A	VII ásirdeń dáslepki shereginde Batis túrk qaǵanlıǵı húkimdarlıq rezidenciyasın usı aymaqa kóshirgen.
	B	Xalqı Qurama hám Qaramazar tawlarınıń janbawırlarında áyyemnen jısqıshılıq penen shuǵıllanǵan.
	C	Samarqand, Buxara, Kesh oasisleriniń on bir iri múlklerin birlestirgen.
	D	Oraylıq Aziyada budda hám moniylik dinleriniń tarqalıwı hám rawajlanıwında úlken áhmiyetke iye bolǵan.

	I	II
Juwap:		
Ball:		

4-soraw

1. Tómendegilerdi durıs sáykesleń.

1. Farjak medresesi

2. Faqihlar medresesi

- a) Buxaraniń bul áyyemgi imaratı X ásirde qurılǵan;
- b) Samarqandta boy tiklegen bolıp, eki qabat eliw ójireden ibarat;
- c) Orta Aziyadaǵı dáslepki ilim dárgayı esaplanadı;
- d) Buxaraniń Darvozai Mansur máhállesinde boy tiklegen;
- e) medrese ashılǵan kúni birinshi sabaqtı Shamsiddin Muhammed Hawafiy ótken;
- f) huqıqtanıwshılar ushın arnawlı qurılǵan;

	1	2
Juwap:		
Ball:		

2. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı jazıń.

1. Rofe ibn Lays

2. Yaqub ibn Lays

- a) usı shaxs basshılıǵındaǵı kóterilis taxiriylerge qarsı qaratılǵan;
- b) Abbosiylerge qarsı qaratılǵan kóteriliske basshılıq etken;
- c) usı shaxstıń is-háreketleri nátiyjesinde ummaviyler awdarılıp, ornına abbasiyler hákimiyat basına keledi;
- d) Buxarada júz bergen kóteriliske basshılıq etip, Abu Muslimge qarsı gúres alıp barǵan;
- e) 873-jılda Xorasan paytaxtı Nishapurdi iyelewge erisken;
- f) bul shaxstı qolǵa alıw ushın Xorasan nayıbı Mamun Samanxudattıń aqlıqlarınan járdem sorǵan.

	1	2
Juwap:		

Ball:		
--------------	--	--

3. Tóمندegi mámleketlerdi berilgen maǵlıwmatlar menen durıs sáykesleń.

1. Ğaznawiyler mámleketi

2. Samaniyeler mámleketi

- Narshaxiydiń jazıwınsha, mámleket basqarıwı tiykarınan on diywan arqalı basqarılgan;
- wálayat húkimdarı - wáliy, qala húkimdarı - rais dep atalgan;
- mámlekette taxtqa talabandı anıqlap usınatuǵın keńes xizmet kórsetken;
- mámleket qúdiretli armiyadan tısqarı áskeriy flotqa da iye bolgan;
- VII ásirdeń birinshi yarımında mámlekettiń Qıtay menen ekonomikalıq baylanısları jedellesken;
- mámleket rawajlangan dáwirde Mawarawnnaxr, Xorasan, Arqa hám Shıǵıs İrandı óz ishine algan.

	1	2
Juwap:		
Ball:		

4. Orta ásirlerde bolıp ótken sawashlardı durıs sáykeslendirin.

1. Xojend qalası janındaǵı sawash 2. Talos alabındaǵı sawash

- sawash nátiyjesinde Samaniyeler mámleketi tariyx saxnasınan ketedi;
- bul sawashta qıtaylılar jeńiliske ushıraydı;
- usı sawashta Sabuktegin qıyanet etip Buxaranı iyeleydi;
- sawash nátiyjesinde qıtaylılar armiyası mámleket aymaǵınan quwıp shıǵarıldı;
- qaraxaniyeler hám qaraqıtaylar arasında bolıp ótedi;
- qaraxaniyeler eloqxanı Maxmudqa qıyratıwshi soqqı beriledi.

	1	2
Juwap:		
Ball:		

5. Tariyqatlar menen baylanıslı maǵlıwmatlardı durıs sáykeslendirin.

1. Yassawiya tariqatı

2. Kubraviya tariqatı

- dúnyadan waz keshiwdi biykarlaydı;
- kámalǵa jetisiwge ózlestiriw hám dúnyadan waz keshiw arqalı erisiw ideyası alǵa súriledi;
- usı tariyqat Mawarawnnaxr, Xorasan hám Xorezmde keń tarqaladı;
- hár qanday awır demlerde de Watandı qorgaw hám onıń gárezsizligi ushın gúreske shaqıradı;
- insan zatı sharip dárejesinde ulıǵlanadı;
- onıń rawajlanıwına Áliysher Nawayı, Abdurahman Jámıy, Xoja Ahrar sıyaqlı alımlar úlken úles qosqan.

	1	2
--	----------	----------

Juwap:				
Ball:				

6. Ullı alımlar menen baylanıslı maǵlıwmatlardı durıs sáykeslendirin.

1. Abulqosim Mahmud az-Zamaxshariy 2. Burhoniddin al-Margʻinoniy.

- onıń "Hidoya" shıǵarması musulman huqıqtanıwshıları ushın hám teoriyalıq, hám ámeliy qollanba wazıypasın atqarıp kelgen;
- kalom iliminiń rawajlanıwına úlken úles qosqan hám de Islam áleminde "musılmanlardıń isenimin dúzetiwshi" degen joqarı húrmetke erisken;
- kóp shıǵarmaların Mekkege jazǵanı ushın "Jorulloh" ("Allanıń qońsısı") degen húrmetli atqa miyasar boladı;
- 2000-jılı onıń 1130 jıllıǵı belgilendi hám Samarqandta onıń esteligine baǵıshlanǵan estelik kompleksi qurıldı;
- val-milla, yaǵnıy Islam dininiń dáliyli, dálili degen húrmetli atqa iye bolǵan;
- Al-Azhar diniy universitetiniń studentleri házir de onıń "Al-kashshof" shıǵarması tiykarında Quranı kárimdi úyrenedi.

	1	2		
Juwap:				
Ball:				

7. Qalalar menen baylanıslı maǵlıwmatlardı durıs sáykeslendirin.

1. Xojend qalası

2. Buxara qalası.

- 806-jılı Rofe ibn Lays basshılıǵında kóterilis baslanadı;
- Abruy basshılıǵında kóterilis bolıp ótken;
- Sırdárya ekige bólingen jerde jaylasqan;
- Sultan Muxammed elshi Maxmud Yalovashtı 1218-jıldıń báhárinde usı qalada qabil etedi;
- Maxmud Yalovash onı ózine rezidenciya qılǵan hám sol jerden turıp, Mawarawnaxrdı basqarǵan;
- Qarluqlar mámleketiniń paytaxtı esaplanǵan.

	1	2		
Juwap:				
Ball:				

8. Jer iyeligine baylanıslı maǵlıwmatlardı durıs sáykeslendirin.

1. Mulki xos (Samaniyeler) 2. Suyurǵal jerler (mongollar)

- bunday jerge iye bolǵan múlk iyeleri salıq hám tólemlerden azat etilgen;
- joqarı mártebeli ruwxanıylar hám sayidler qolındaǵı jerler;
- Shaǵatay ulısında húkimdar hám nayıplarǵa qarastı jerler bolǵan;
- mámleketke kóbinese zúraáttıń 1/10 esabında ushr salıǵı tólengen;
- tiykarınan suwsız hám taw aldı jerlerinen ibarat bolǵan;
- bul jerler áwladtan áwladqa miyras túrinde ótken.

	1	2
Juwap:		
Ball:		

9. Tómendegi shıǵarmalardı berilgen maǵlıwmatlar menen durıs sáykesleń.

1. "Qutadǵu bilig" 2. "Devoni luǵotit turk"

- a) ásirler dawamında musulman mámleketlerindegi huqıqtanıwshılar ushın teoriyalıq hám ámeliy qollanba wazıypasın atqarıp kelgen;
- b) shıǵarma dáslepki universal sózlik bolıp, óz avtorın dúnyaǵa enciklopediyalıq alım sıpatında tanıtqan;
- c) bul shıǵarma islam huqıqtanıwı boyınsha jetik derek esaplangan;
- d) shıǵarmada árıwayı xalıq, miynetkesh insan ayrıqsha húrmet penen súwretlenedi;
- e) shıǵarmada dúnya kartasınıń qosımsha etilgeni, onıń qádirin jáne de asırǵan;
- f) shıǵarmada insan hám onıń sociallıq mánisi, ómirdegi ornı hám wazıypası hár tárepleme tallanadı;

	1	2
Juwap:		
Ball:		

10. Xorezmshahlardı berilgen maǵlıwmatlar menen durıs sáykeslestiriń.

1. Takash 2. Alovuddin Muhammad

- a) 1187-1193-jılları Nishapur, Ray hám Marv qalaların basıp aladı;
- b) onıń sarayında 27 húkimdar hám olardıń wákilleri bárqulla boysınıwda bolǵan;
- c) dáslep, túrkmen hám qıpshaqlardı ózine boysındıradı;
- d) Toǵrulǵa qıyratıwshı soqqı berip, Irandı Xorezmge boysındıradı;
- e) óz húkimdarlıǵınıń aqırında 6 bilimdan wákillerinen ibarat "Mámleketlik keńes"ti shólkemlestiredi;
- f) "xorezmshah" ataǵın tiklep, bunday at penen ulıǵlansa da, Seljukiyler mámleketiniń sadıq nayıbı bolıp qalǵan edi.

	1	2
Juwap:		
Ball:		

5-soraw

1. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı jazıń.

Jıl	Shaxs	Waqıya
1381-jıl	Amir Temur	<u>A</u>
<u>B</u>	Ámir Husayn	Eki kúnlik qamaldan keyin Amir Temurǵa baǵınıwǵa májbúr boldı
1365-jıl	<u>C</u>	Tashkent penen Shinaz arasındaǵı Shırshıq dáryyası boyında bolıp ótken sawashta jeńiske eristi

1. 1370-jıl

2. Ilyasxoja
3. Tuǵluq Temur
4. Xorezmge besinshi márte júris qılıp, onı pútkilley boysındıradı
5. Hirot, Seiston, Mozandárandı iyelep, Xorasanda da óz húkimdarlıǵın ornattı
6. 1363-jıl

Juwap:	A	B	C
Ball:			

2. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı jazıń.

Jıl	Shaxs	Waqıya
1385-jıl	Amir Temur	<u> A </u> .
<u> B </u> .	Klavixo	óz jurtna qaytıp keldi
1553-jıl.	<u> C </u> .	Evropa ilimpazlarınıń Ámir Temur haqqındaǵı birinshi izertlewi esaplangan "Skifiyalı Tamerlannıń ullılıǵı" shıǵarması basıp shıǵarıldı.

1. 1404-jıl
2. Franciya hám Angliyaǵa arnawlı elshiler arqalı Karl VI hám Genrix IV atlarına xatlar jollaydı
3. Perondino
4. 1406-jıl
5. Peru Meksika
6. Mısr sultanı Barquq penen rásmiy baylanısları baslandı

Juwap:	A	B	C
Ball:			

3. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı jazıń.

Jıl	Shaxs	Waqıya
1405-jıl	Xalil Sultan Mırza	<u> A </u> .
<u> B </u> .	Ámir Xudaydat	Oratepa hám Shaxruxiya qalaların ańsatǵana qolǵa kirgizip, Samarqand tárepke ásker tartadı
1411-1412-jıllar	<u> C </u> .	Mawarawnaxr hám Túrkestannıń tolıq basqarıwı onıń qolına ótedi

1. 1409-jıl
2. Pir Ali taz bassılıǵındaǵı til biriktiriwshiler qolına túsip qaza tabadı.
3. Shaxrux Mırza
4. Samarqandı iyelep, ózin Mawarawnaxrdıń joqarı húkimdarı dep járiyalaydı.
5. 1410-jıl
6. Mirza Ulúgbek

Juwap:	A	B	C
---------------	---	---	---

Ball:			

4. Duris sáykeslestirilgen juwaptı jazıń

Jıl	Shaxs	Waqıya
1410-jıl	<u> A </u> .	óz awqamlasları menen Uluǵbekke qarsı urısıp, onı jeńiliske ushıratadı
1425-jıl	Mırza Uluǵbek	<u> B </u> .
<u> C </u> .	Shaxrux	Xorezmdi Altın Orda iyeliginen qaytıp aladı

1. Xalil Sultan Mırza
2. Issıq kól janında júz bergen soqlıǵısıwda mongollar ústinen jeńiske erisedi
3. 1409-jıl
4. 1413-jıl
5. Shayx Nuriddin
6. Damashq awılında júz bergen sawashta jeńiliske ushıraǵan

Juwap:	A	B	C
Ball:			

5. Duris sáykeslestirilgen juwaptı jazıń.

Jıl	Shaxs	Waqıya
1408-jıl	Miranshax	<u> A </u> .
<u> B </u> .	Uluǵbek	Fergana hám Qashǵardı iyelewge erisedi.
1447-jıl	<u> C </u> .	Xorasan taxtın iyelewge eristi

1. 1414-jıl
2. Waziri Pir Ali Toz bassılıq etken til biriktiriwshiler tárepinen óltirilgen
3. 1418-jıl
4. Qara Yusuf penen bolǵan sawashta jeńiliske ushıraǵanı nátiyjesinde Ázerbayjan hám Irak wálayatları temuriyler qolınan ketedi
5. Alauddavla
6. Husayn Bayqara

Juwap:	A	B	C
Ball:			

6. Duris sáykeslestirilgen juwaptı jazıń.

jıl	Shaxs	Waqıya
1451-jıl.	<u> A </u> .	Abulxayırخان járdeminde Samarqandı iyelep, Mawarawnnaxr húkimdarına aylanadı.
<u> B </u> .	Xoja Ubaydulloh Ahror	Samarqand qamal etilgende kelispewshilikke qatań aralasıp, qarsılasardı jarastıradı.

1425-jil.	Mirza Ulugbek	_____C_____.
-----------	---------------	--------------

1. Abulqosim Bobur.
2. Jizzax jaqinidagi Jilan otii oypatinda jartasqa ozine tan "zafarnama" jazdiriladi.
3. Abu Said
4. 1449-jil.
5. Inisi Abdulazizge qarsi Samarqand amirlerini naraziligin saplastirivga majbur boladi.
6. 1454-jil.

Juwap:	A	B	C
Ball:			

7. Duris saykeslestirilgen juwapti jazin

jil	Shaxs	Waqiya
1404-jil	_____A_____.	Samarqandqa keld
_____B_____.	Bayazid	Amir Temur tarepinen tutqinga alinadi
1457-jil.	Abu Said	_____C_____.

1. Genrix IV
2. Gerat taxtin iyelep, Mawarawnaxr ham Xorasandi birlestirivge eristi
3. Klavixo
4. 1395-jil
5. Bulungur daryasi boyindagi sawashta Mirza Abdulla ustinen jensike eristi
6. 1402-jil.

Juwap:	A	B	C
Ball:			

8. Duris saykeslestirilgen juwapti jazin

Jil	Shaxs	Maglıwmat
1370-jil	Amir Temur	_____A_____.
1582-jil	_____B_____.	Seveliyada "Esdalikler" kitabı baspadan shıqtı
_____C_____.	Shaxrux	derlik bes jil dawam etken oz ara gures ham koterilislerge shek qoyıp Mawarawnaxr ham Xorasanda oz hukimdarlıgın ornattı.

1. Klavixo
2. Mısr hukimdarı Barquqtın boysınıwına majbur etti
3. 1409-jil
4. Xristofor Morlo
5. Sayyid Baraka menen ushırasıp, onnan joqarı hakimiyat belgilerin alıwga miyasar boldı
6. 1412-jil

Juwap:	A	B	C
---------------	---	---	---

Ball:			

9. Duris sáykeslestirilgen juwaptı jazıń

Jıl	Aymaq	Maǵlıwmat
1410-jıl	Mawarawnnaxr	<u> A </u> .
<u> B </u> .	Tarnob janında	Alouddavla 90 mın adamlıq armiyadan jeńiliske ushırap, Xorasan taxtınan ayırıldı
1449-jıl	<u> C </u> .	Mırza Ulúgbek Abdulatif penen bolǵan sawashta jeńiliske ushırap, táslim boladı

1. Xorezmdi iyelep, mámleketiniń batis hám qubla shegaralarınıń qáwipsizligin turaqlastıradı.
2. Damask awılı
3. 1451-jıl
4. Mırza Ulúgbekke qarsı Túrktan hákimi qozgalań kóteredi
5. Bulunǵur kanalı boyında
6. 1448-jıl

Juwap:	A	B	C
Ball:			

10. Duris sáykeslestirilgen juwaptı jazıń.

Ásir	Aymaq	Maǵlıwmat
XIV	Iran hám Orta Aziya	<u> A </u> .
XV ásir	<u> B </u> .	pútin bir astronomiya mektebi jaratıldı.
<u> C </u> .	Samarqand	Xorezmshahlar húkimdarlıǵına qarsı qala xalqı kóterilis kóterdi.

1. XIII ásir
2. Mongollar zulımlıǵına qarsı sarbadorlar háreketi bolıp ótti
3. Waba tarqalıp, qırıq mın xalıqtıń ómirine zıyan keldi
4. Hirot
5. Samarqand
6. XII ásir

Juwap:	A	B	C
Ball:			

6-soraw

1. Tómendegilerden Abılqayırخان menen baylanıslı 2 durıs juwaptı anıqlań.
- a) Dashti Qıpshaqtıń shıǵıs bóliminde "Ózbek ulısı" dep atalǵan mámleketke tiykar saldı;
 - b) Mawarawnaxr hám Xorasan temuriyzadlarına hám de Mongolstan húkimdarlarına ishki qarsılaslarına qarsı gúreste áskeriy járdem kórsete basladı;
 - c) mámleket paytaxtıń Sıǵnaqqa kóshiriwi Temuriylerge qarsı gúreske kirirkenligin ańlatar edi.
 - d) Mawarawnaxrdıń abıraylı mámleketlik ǵayratkerleri shayxulislam Abulmakorim bassılıǵında onı Samarqand taxtıń iyelewge shaqırdı.

Juwap:		
Ball:		

2. Babur Mırza hám inisi Jahangir Mırza ortasındaǵı áskeriy-siyasiy keskinlikti saplastırǵan shártnama menen baylanıslı 2 durıs juwaptı anıqlań.
- a) Jáhangir Mırza Andijandı iyelep, Samarqand dawagerliginen waz keshti;
 - b) Sırdáryanıń arqa tárepi Aysi qalası menen Jáhangirde qaldı;
 - c) Babur Mırza Andijanǵa tiymeytuǵın, tek Samarqand penen sheklenetuǵın boldı;
 - d) Sırdáryanıń qubla tárepi Andijan qalası menen Baburda qalatuǵın boldı.

Juwap:		
Ball:		

3. Sultan Xuseyin Bayqara hám Badiuzzaman ortasında urıs kelip shıǵıwına qanday faktorlar sebep boldı?
- a) Mazandaran hám Seistonniń Muzaffar Xuseyin Mırzaǵa sawǵa etiliwi;
 - b) Sultan Xuseyin Bayqaranıń Muzaffar Xuseyin Mırzaǵa nahaqtan jaqınlasıwı;
 - c) Badiuzzaman ulı Mumin Mırzanıń óltiriliwi;
 - d) zafarnamada Badiuzzamonniń atı inisinen keyin tilge alınıwı.

Juwap:		
Ball:		

4. Deshti Qıpshaqtaǵı ózbek qáwimleri ne sebepten Muhammed Shaybaniyxannıń hákimiyat basına keliwin qollap-quwatladı?
- a) Abılqayırخان óliminen soń baslanǵan óz ara qırǵınlardıń jáne tákirarlanıwın qálemes edi;
 - b) Temuriylar tartıp alǵan shıǵıs wálayatlardı qaytarıwǵa birden-bir kúsh Shaybaniyxan dep bilgen;
 - c) Xorasan arqalı ótetuǵın sawda jolları ústinen tolıq qadaǵalawdı qolǵa alıw niyetinde edi;
 - d) ózbek qáwimleri kópten beri tolıq otırıqshi turmis tárizinde jasawǵa úmit etip kelgen.

Juwap:		
Ball:		

5. Shaybaniy Ubaydullaxanniń tariyxımızdaǵı xızmetleri nelerden ibarat?

- a) Samarqandtıń paytaxt sıpatındaǵı abırayın hár tárepleme arttırdı;
- b) Ismayıl Safaviy armiyasınıń hújimlerin saplastırıp, Mawarawnnaxrdı olardıń áskeriy-siyasiy basımınan saqlap qaldı;
- c) Baburiy húkimdar Shahjáhán menen elshilik baylanısların rawajlandırdı;
- d) mámleket ishindegi sıyasıy pıtırınqılıqtı saplastırdı.

Juwap:		
Ball:		

6. Shaybaniy Pirmuhammed II húkimdarlıǵı dáwirinde Buxara xanlıǵınıń sırtqı siyasatında qanday ózgerisler júz berdi?

- a) Iran húkimdarı shah Abbas bastırıp kirip, Nishapur, Sabzavor, Mashhad, Hirattı iyeledi;
- b) Iranǵa qarsı birgelikte háreket etiw usınısı menen Rossıyaǵa Palwanquli qurshı basshılıǵında elshi jiberdi;
- c) Xorezm Buxara xanlıǵı qaramaǵınan shıǵıp, óziniń mámleketlik gárezsizligin tiklep aldı;
- d) Rossıya tárepinen Buxara xanlıǵı menen sawda-satıq baylanıslarında kemsitiw siyasatı júrgize basladı.

Juwap:		
Ball:		

7. Subhanqulixan dáwirinde Buxara xanlıǵındaǵı awhal quramalı ekenligi qaysı proceslerde kórindi?

- a) balası qolınan Balxqa qashıp, Hindstan patshası temuriyzada Shahjáhánnan járdem soraydı;
- b) wálayatlardaǵı ámir hám beklerdiń oraylıq hákimiyattan gárezsizlik bolıw jolındaǵı háreketlerine qarsı gúres alıp baradı;
- c) Iran járdeminde óz dárejesin bekkemlewge urınǵanlıǵı húkimdar ulların táshwishke saladı;
- d) Xiywa xanı Anushaxan belgili múddet Samarqandtı iyelep, óz atına xutba oqıttıradı.

Juwap:		
Ball:		

8. Ashtarxaniyeler húkimdarı Ubaydullaxan II oraylıq hákimiyattı bekkemlew maqsetinde qanday ilajlardı ámelge asırdı?

- a) iri jer iyeleri hám Joybar shayxların salıq tólemew jeńilliginen ayırdı;
- b) tanhadarlardı óz mülkinen keletuǵın dáramatlarınan ayırıp, salıq hám minnetlemeler muǵdarın kóbeytti;
- c) Tarxan jarlıǵın shıǵarıp, xalıqtı sawda dáramatınan tóleytuǵın bajı salıǵınan azat etti;
- d) xiroj muǵdarın kemeytip, ónermentlerdi májbúriy miynetke tartıwdı qadaǵan etti.

Juwap:		
Ball:		

9. Shaybaniyler mámleket basqarıwında nayıp qanday orıńǵa iye edi?

- mámleket lawazımları ishinde eń joqarısı esaplanǵan;
- xannıń jaqın hám isenimli adamı sanalǵan;
- mámlekette ádillik ólshemlerine ámel etiliwin qadaǵalap bargan;
- zárúr bolǵanda elshilik wazıypasın da atqarǵan.

Juwap:		
Ball:		

10. Shaybaniyler awıl xojalıǵın rawajlandırıw ushın qanday ilajlardı ámelge asırdı?

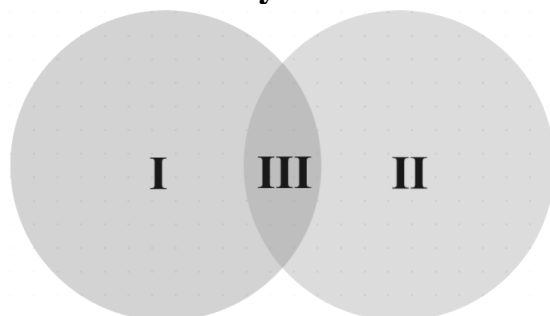
- suyurǵal jerlerinin suwǵa jaqın bólegi 20 tanaptan etip iri jer iyelerine bólip berildi;
- tanhadarlar jerleriniń bir bólimi konfiskaciya etilip, kámbagal hám batrak diyqanlarǵa bólip berildi;
- ózleri jasap kelgen orınlarınan qashıp ketken diyqanlar hám mayda jer-múlik iyeleri tawıp alıp kelindi hám de jerleri qaytarıp berildi;
- jerden ónimli paydalanıw ushın jer iyelerine mámleket tárepinen járdem berildi.

Juwap:		
Ball:		

7-soraw

1. Venn diagrammasına súyenip, tómende berilgen **mańǵıt** húkimdarları menen baylanıslı tariyxıy waqıyalardı salıstırıń.

I. Muhammed Rahimbiy II. Shahmurat

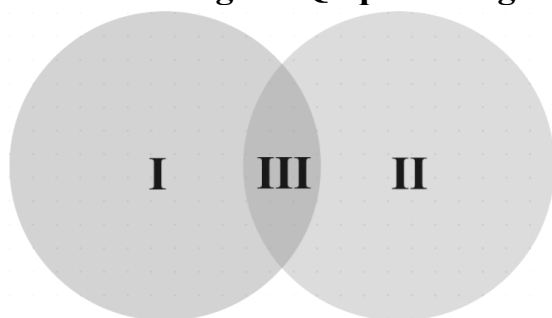

- Samarqandı tiklew sharaların kórdi;
- ǵalaba xalıqqa súyenip is tutti hám ádalat principlerine qatań ámel etti;
- barlıq mańǵıt beklerine úlken jer-múlikti tanha etip berdi;
- Buxaraniń pútkil xalqın Xiywa xanlıǵına qarsı mámleketti qorǵawǵa shaqırdı;
- oraylıq hákimiyatqa boysınbawǵa urınǵan qawimlerde jasap turǵan jerlerinen kóshirip jiberiw ámeliyatın qollanadı.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

2. Venn diagrammasına súyenip, tómente berilgen tariyxıy waqıyalardı salıstırın.

I. Buxara ámirliđi II. Qoqan xanlığı

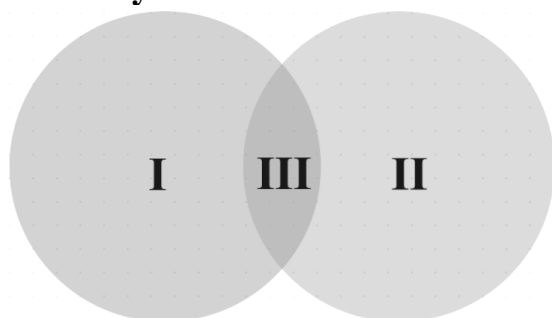

- a) Ámiwdárya óz ańǵarın ózǵertiwi nátiyjesinde mámleket ekonomikalıq kriziske duwshar boldı;
- b) XIX ásirdeń birinshi yarımında Orátóbe ushın birneshe gúres alıp bardı;
- c) 1832-jılı Pekinde Qıtay menen shártnamaǵa qol qoyıldı;
- d) XIX ásirdeń birinshi yarımında aymağı 200 mın²di qurap, xalqı 2 million adamnan ibarat edi;
- e) A.Bekovich-Cherkasskiy basshılıǵındaǵı ekspediciya qayǵılı tamamlandı.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

3. Venn diagrammasına súyenip, tómente berilgen tariyxıy waqıyalardı salıstırın.

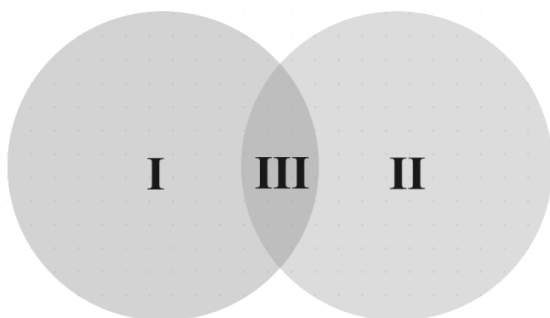
I. Ámir Haydar II. Muhammed Rahimxan I.

- a) mámleketlik basqarıw sistemasın reformalap, Joqarı Keńes hám Kishi keńeslerdi engizedi;
- b) Arabxan hám Muhammed Amin inaq medreselerin qaytadan qurdıradı;
- c) 1804-jılı Marıda inisi Dinnasırbek basshılıǵında kóterilis kóteriledi;
- d) Shahrısabz hám Kitabtı boysındırıw ushın 30 jıl dawamında gúres alıp baradı;
- e) 1822-jılı Marı ushın gúres alıp baradı.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

4. Venn diagrammasına súyenip, tómente berilgen tariyxıy waqıyalardı salıstırın.
I. Arab Muhammedxan II. Elbarsxan (shaybanıy)

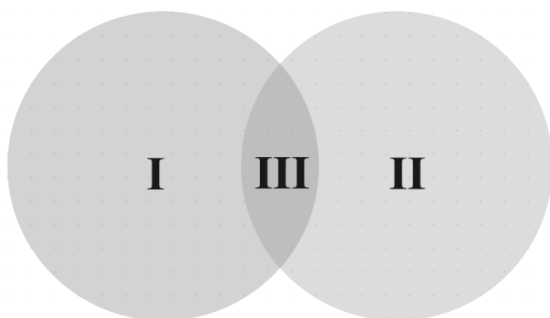

- a) Wázir qalasın Iran áskerlerinen azat etkeni húrmetine óz ulların atına "ǵazı" laqabın qosıp aytırdı buyıradı;
- b) óz mámleketiniń paytaxtın ózgetedi;
- c) qońıratlar dinastiyasınıń húkimdarlıǵın rásmiy járiyalaydı;
- d) onıń húkimdarlıǵı dáwirinde mámleket Xiywa xanlıǵı dep atala basladı;
- e) bajıxana sistemasın reformalap, mámlekette ishkilikti qadaǵan etedi.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

5. Venn diagrammasına tiykarlanıp tómente berilgen baylanıslı tariyxıy waqıyalardı salıstırınız.

I. Ubaydullaxan II. Abdullaxan II.

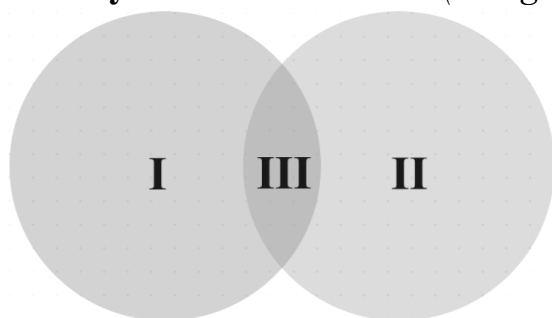

- a) Balxtı Iran safaviyelerinen tartıp alıp, ol jerde inisi Vali Muhammedti hákim etip tayınladı;
- b) sefaviylerge qarsı gúreste ruwxıy ilham beriwshısı bolǵan **Abdulla Sabroniy** tárepinen qollap-quwatlandı;
- c) Xorezmge hújim etip, Xiywa xanlıǵın boysındırdı;
- d) mámleket wálayatların ullarına hám jaqın tuwısqanlarına múlkk etip bólip beriwı nátiyjesinde siyasiy pıtırańqılıq háwij aladı;
- e) Safaviylerge qarsı gúres alıp barıw nátiyjesinde Xorasannıń shıǵıs bólimin iyeledi.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

6. Venn diagrammasına súyenip, tómente berilgen tariyxıy waqıyalardı salıstırın.

I. Abulfayzhan II. Elbarsxan (Shıńǵıs)

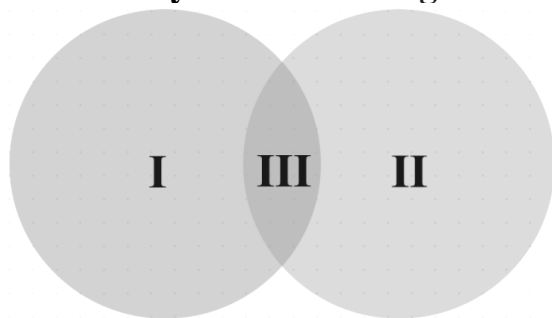

- 1740-jıl Iran shahı Nadirshah hújimine ushıradı;
- mámlekettiń basqarıw dúzilisin ózgartip, ayırım wálayatlar hákimligine; ruw baslıqların tayınladı;
- mámleket turmısında abırayı kúsheyip baratırǵan ámirler hám aqsúyekler qolında bir quwırshaq húkimdarǵa aylandı;
- Qazaq xanlıǵınan shıqqan shıńǵıs áwladınıń Xiywa xanlıǵındaǵı dáslepki húkimdarı esaplanadı;
- óz hákimiyatın bekkemlew hám Buxaraga gárezlilikten qutılıwǵa umtılıp, Rossiya menen baylanıslardı bekkemlewge háreket etti.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

7. Venn diagrammasına súyenip, tómente berilgen tariyxıy waqıyalardı salıstırın.

I. Asfandiyarxan II. Abulǵazı Bahadırxan.

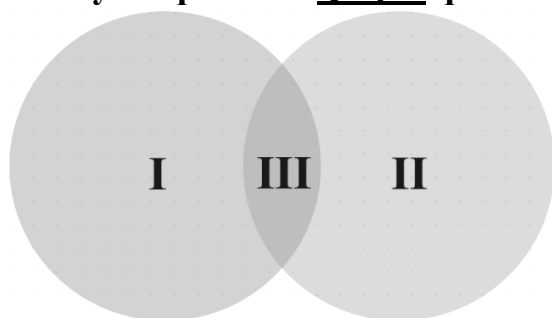

- 1621-jılǵı kóterilis waqtında ákesi tárepinde turıp urısqa qatnastı.
- Xorezm tariyxtı jazıw mektebine tiykar saldı;
- húkimdarlıǵı dáwirinde yawmıt qáwiminiń táǵdiri Xiywa xanlıǵı menen úzil-kesil baylanısp, xanlıq puqaraları quramına alındı;
- óziniń atı menen atalatuǵın medrese, kárwansaray, tim, 111 bólmeden ibarat Tashhávli sarayın qurdırdı;
- Abbas I járdeminde Xiywa taxtıń iyelep, 20 jıl húkimdarlıq etedi;

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

8. Venn diagrammasına súyenip, tómende berilgen tariyxıy waqıyalardı salıstırın.

I. Xiywa qalası II. Qoqan qalası

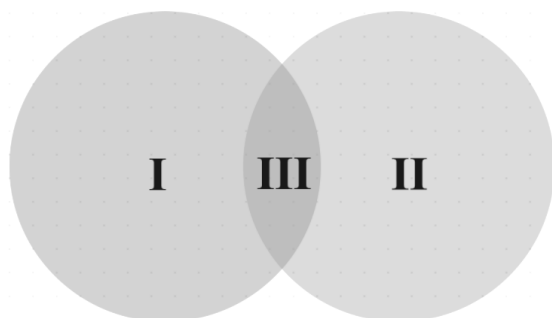

- a) XV ásirde baslap Xiywa xanlıǵınıń orayına aylanǵan;
- b) qalada 38 kárwansaray bolıp, hár jılı 12-15 túyede mal kelgen;
- c) qala 1842-jılı diywal menen qorshalǵan;
- d) qalanıń Góne arkı janında Kelte Minar atı menen belgili bolǵan minara boy tiklegen;
- e) qala 12 dahaǵa bólingenligi ushın da qalaǵa 12 dárwazadan kirilgen.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

9. Venn diagrammasına súyenip, tómende berilgen tariyxıy waqıyalardı salıstırın.

I. Munis Xorezmiy II. Ogahiy

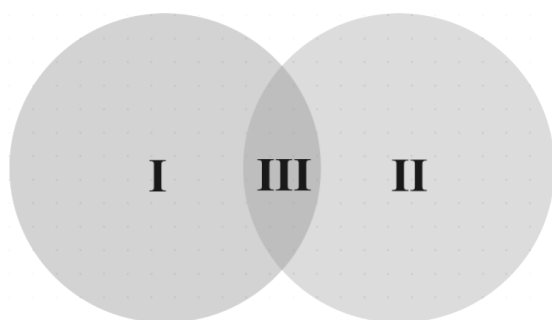

- a) sheber awdarmashı bolıp, Nizamiy Ganjawiyeń "Xamsa" sınan ayırım dástanlardı ózbek tiline awdarǵan;
- b) Xiywa xanı sarayında murab lawazımında xızmet kórsetken;
- c) onıń 20 mıńnan artıq qatarlardan ibarat "Ashıqlar dostı" dewanı bolıp, xatkerler tárepinen kóshirilip ájayıp kitap halına keltirilgen;
- d) onıń qálemine tiyisli shıǵarma Xiywa xanlıǵınıń 1512-1663-jıllardaǵı tariyxı boyınsha bahalı maǵlıwmatlar beredi;
- e) Muhammed Raximxan I dáwirinde dáslep sipohi, keyin ala qazı ásker lawazımında xızmet kórsetken.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

10. Venn diagrammasına súyenip, tómende berilgen tariyxıy waqıyalardı salıstırın.

I. Muhammed Raximxan I II. Alımxan

- a) iri aqsúyekler hám ruwxanıylerdın qollap-quwatlawı nátiyjesinde hákimiyattı iyelep, qońratlar dinastiyasına tiykar saldı;
- b) óz mámleketinde birinshi bolıp turaqlı armiya dúzdi;
- c) kámbağal hám qálenderlerge jer hám sharwa malların berip, olardı miynetke tarttı;
- d) Tashkentten shaqırılğan armiya járdeminde qıpshaqlar húkimdarlıǵına shek qoydı;
- e) XIX ásir baslarında Awǵanstanda hákimiyat ushın gúresip atırǵan Shah. Maxmudtıń ekinshi márte hákimiyat basına keliwine járdem berdi.

	I	II	III
Juwap:			
Ball:			

8-soraw

1. Tómendegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yaqi nadurıs ekenligin anıqlań.

Nº	Waqıya	Nátiyje
1.	Shingisxan Úrgenish qalasın iyelep, Ámiwdárya bógetin buzdırǵanlıǵı aqıbetinde Ámiwdárya ańǵarı ózgerdi.	Aral boyı qaraqalpaqlarınıń bir bólimi Volga hám Ural dáryaları boylarına Sırdárya oazislerine kóship ketiwge májbúr boldı.
2.	XVI ásirdeń ekinshi yarımında Noǵay xanlıǵı bólsheklenedi.	Qaraqalpaqlar Sırdáryanıń tómengi eteklerine kóship keldi hám qazaqlardıń kishi Júz xanlıǵı quramına kirdi.
3.	Xiywa xanı Said Muxammedxan qaraqalpaq xalqınıń qattı basımı astında olarǵa ózin-ózi basqarıw huqıqın berdi.	Xiywa xanlıǵı quramında bolsa da, qaraqalpaqlar mámleketshiligi ámelde tiklendi hám pútkil hákimiyat inaq qolında toplandı.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

2. Tóمندegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yađi nadurıs ekenligin aniqlań.

Joq	Waqıya	Nátiyje
1.	Qaraqalpaqlar Kishi Júz xanı Abılqayırxańǵa qarsı alıp barǵan urısta jeńildi.	Sırdarya boyındaǵı qaraqalpaqlar hár jaqqa tarqap ketti.
2.	Xiywa xanı Allaqulıxan Aydosbiy bassılıǵındaǵı kóterilisti bastırıw ushın ásker jiberdi.	armiya jeńiliske ushırap, paytaxtı Jankent bolǵan qaraqalpaqlar mámleketi júzege keldi.
3.	1731-jılı Rossiya óz elshisi M. Tevkelevti Abulxarxan aldına jiberdi.	Kishi júz quramındaǵı qaraqalpaqlar Rossiya puqaralıǵına qabıl etildi.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

3. Tóمندegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yađi nadurıs ekenligin aniqlań.

Joq	Waqıya	Nátiyje
1.	Xiywa xanı Allaqulıxan Buxara ámirligine qarsı hújim jasadı.	Ámir Haydar 40 kún qamal qılǵan Qoqan qalasın taslap ketiwge májbúr boldı.
2.	1740-jılı Fergana oypathlıǵına junǵarlar hújim jasadı.	Junǵarlarga qarsı gúreste qıpshaqlar mıńlarga járdem berip, hújim júdá qıyınshılıq penen qaytarıldı.
3.	XVIII ásirdiń ekinshi yarımında Qoqan xanlıǵı Qıtay hújimine ushıradı.	Qoqan jeńilip, Erdanabiy hákimiyatı kriziske ushıradı.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

4. Tóمندegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yađi nadurıs ekenligin aniqlań.

Nº	Waqıya	Nátiyje
1.	1832-jılı Pekinde Qoqan-Qıtay shártnamasına qol qoyıldı.	Qıtay húkimdarı Qashqarda sawdagerlerden bajı jıynaw huqıqın qolǵa kirezdi.
2.	1842-jılı Qoqan xanlıǵı aymaǵında úlken kóterilis kóterildi.	Buxara ámiriniń Qoqandaǵı nayıbı hám bekler hákimiyatı saplastırıldı.
3.	Narbotabiy Namangan hákimi Írisqulıbiyge qarsı láshker tarttı.	Írisqulıbiy jeńiske erisip, Xojend hám Oratóbede hákimiyatı qolǵa aldı.

	Durıs	Nadurıs

Juwap:						
Ball:						

5. Tóمندegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yađı nadurıs ekenligin aniqlań.

Joq	Waqıya	Nátiyje
1.	Erdanabiy Qıtay menen kemsitiwshi shártnamaǵa qol qoyıwǵa májbúr boldı.	Qoqan xanlıǵı óziniń Qıtayǵa ǵárezliligin tán aldı.
2.	Osh xalqı salıqlardıń hádden tıs awırlıǵınan 1845-jılı qozgalań kóterdi.	Musulmanqul qozǵalańdı bastırıp, kúyew balası Sheralixandı ol jerde hákim etip tayınlaydı.
3.	Madalixan 1825-jılı Qashqar xalqınıń Qıtayǵa qarsı azatlıq ǵúresin qollap-quwatladı.	Qıtay húkimeti Qoqanıń Shıǵıs Túrkıstanda alıp baratuǵın sawda jumısların qadaǵan etti.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

6. Tóمندegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yađı nadurıs ekenligin aniqlań.

№	Waqıya	Nátiyje
1.	Ámir Haydar Osmaniylar sultanı Maxmud II ge Xiywa hám Qoqan xanlıqları ústinen arız etip xat jiberdi.	Sultan Maxmud II Qoqan xanlıǵınıń Buxara ámirliǵı aldında ǵárezsiz mámleket statusın tán aldı.
2.	Yusufxoja Qashqardı iyelep, Yarkentti iyelew ushın áskeriy háreketler alıp bardı.	Qoqan húkimeti qattı tınıshsızlanıp, Yusifxojaǵa qarsı úlken armiya jiberdi.
3.	Madalixan 1825-jılı Qashqar xalqınıń Qıtayǵa qarsı azatlıq ǵúresin qollap-quwatladı.	Qıtay húkimeti Qoqanıń Shıǵıs Túrkıstanda alıp baratuǵın sawda jumısların qadaǵan etti.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

7. Tóمندegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yáki nadurıs ekenligin aniqlań.

№	Waqıya	Nátiyje
1.	1726-jılı qazaqlardıń Kishi Júz xanı Abılqayırخان Peterburgqa óz elshilerin jiberdi.	Rossiya elshilerdi qabıllap, 40 mıń adamlıq armiya menen járdem beriw ótinishin orınlaytuǵın boldı.
2.	Erđanabiy Osh hám Ózgen wálayatların boysındırdı.	Qoqannıń Xiywa xanlıǵı menen qatnasıqları buzılıp, elshilik baylanısları waqtınsha úzildi.
3.	Madalixan Osmaniylar sultanlıǵına elshi jiberip, sultannan Qoqanǵa qural-jaraq ustaların jiberiwdi soradı.	Osmanlılar tárepinen bul ótinish biykar etildi.

	Durıs			Nadurıs		
Juwap:	3			1	2	
Ball:						

8. Tóمندegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yáki nadurıs ekenligin aniqlań.

№	Waqıya	Nátiyje
1.	XIII ósirdiń 20-jıllarında qaraqalpaqlar Shıǵısxan hújimine duwshar boldı	paytaxtı Kerder qalası bolǵan mámleket kriziske ushıradı.
2.	Rossiya hám Qoqan xanlıǵı Orta júz qazaqlarınıń qáwenderi bolıwǵa dawagerlik etip atırǵan edi.	1825-jılǵı Qoqan - Rossiya elshiligi nátiyjesiz tamamlandı.
3.	Alimxan áskeriy reforma ótkerip, turaqlı armiya dúzdi.	Ahangaran oazisi, Shimkent, Sayram, Túrkıstan aymaqları Qoqan xanlıǵı quramına kirdi.

	Durıs			Nadurıs		
Juwap:						
Ball:						

9. Tóمندegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi durıs yáki nadurıs ekenligin aniqlań.

Joq	Waqıya	Nátiyje
1.	1842-jılı Buxara ámirliği Qoqan xanlıǵına hújim etti.	Qoqan xanlıǵınıń Nikolay I menen joǵa qoyǵan elshilik nátiyjeleri joq boldı.
2.	1723-jılı jungarlar Sırdarıyanıń orta bólimin iyeledi.	Úlken júz xanlıǵınıń arqa bólimi jungarlar qolına ótip, jergilikli xalıq olarǵa bajı tólewge májbúr boldı.
3.	Shaxruxbiy Qoqanda hákimiyattı óz qolına alıp, Tóbeqorǵandı rezidenciyasına aylandırdı.	Abdulazizخان oǵan atalıq dárejesin berip, gárezsizligin tán alıwǵa májbúr boladı.

	Duris			Naduris		
Juwap:						
Ball:						

10. Tómendegilerden waqıya hám onıń nátiyjesi duris yaki naduris ekenligin aniqlań.

№	Waqıya	Nátiyje
1.	Musulmanqul mıńbası rus komandirligi wákili V. Velyaminov-Zernov penen jasırın túrde ushırası.	Sheralıxan Musılmanqul hám qıpshaqlar húkimdarlıgına shek qoyıwǵa qarar etti.
2.	Abdulkarimbiy dáwirinde qıpshaqlardıń zorlıq hám talawshılıǵı júz berdi.	1732-jılı dúzilgen ózbek qáwimleriniń awqamı tarqalıp ketti.
3.	Ernanabiy Qıtay menen kemsitiwshi shártnamaǵa qol qoyıwǵa májbúr boldı.	Qoqan xanlıǵı óziniń Qıtayǵa ǵárezliliginiń tán aldı.

	Duris			naduris		
Juwap:						
Ball:						

9-soraw

1. Tómendegi maǵlıwmatlardı analizlep, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń duris yaki naduris ekenligin aniqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	Ámir Nasrulla inglis elshileri Ch. Stoddart hám A. Konollidi óltirdi.	Angliya húkimeti Buxaraǵa qarsı Awǵanstan menen pitim dúzip olardı qurallandırdı.
2.	Zirabulaq sawashınan keyin Ámir Muzaffar óz jeńilgenliginiń tán alıp fon Kaufmannıń jana shegaraları haqqındaǵı usınısın qabil etti.	Rossiya imperiyası basıp alıwshılıq atlanıslarınıń úshinshi basqıshı óz juwmaǵına jetti.
3.	1877-jılı Tashkentte "Qala nizami" engizildi.	Qala basqarıwı Dumaǵa ótti.

	Duris			Naduris		
Juwap:						
Ball:						

2. Tómen degi maǵlıwmatlardı talqılap, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs ya k nadurıs ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	AQSHta 1861-1865-jıllarda puqaralar urısı bolıp ótti.	Rossiyanıń toqımashılıq sanaatı ushın paxta shiyki zatına jetispewshilik júzege keldi.
2.	1869-1870-jılları Rossiya imperiyası hám Angliya ortasında Orta Aziyadaǵı shegaralardı belgilew haqqında sóylesiwler alıp barıldı.	Shegaralar Ámiwdárya boylap Panj elatınan ótkeriliwine kelisip alındı.
3.	Aleksandr III tárepinen jana "Türkıstan úlkesin basqarıw haqqındaǵı Reje" tastıyıqlandı.	Samarqand wálayatı Zarafshan okrugine aylandırıldı.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

3. Tómen degi maǵlıwmatlardı analizlep, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs ya k nadurıs ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	1853-jılı rus áskerleri Aqmeshit qorǵanına ekinshi márte hújim basladı.	12 kúnlik qarsılıqtan soń qorǵan iyelendi hám oǵan Perovskiy fortı dep at berildi.
2.	1868-jılı Ámir Muzaffar Buxara ámirligin Rossiya imperiyasınıń protektoratına aylandırǵan shártnamaǵa qol qoydı.	Rossiya sawdagerlerine sawda agentliklerin shólkemlestiriwge ruxsat berilip, tovarlardan alınatuǵın bajı ulıwma bahasınıń 5 procentinen aspawı belgilendi.
3.	XIX ásirdiń 80-jıllarında Türkstan general-gubernatorı keńesi engizildi.	Türkstan áskeriy okrugı shtabınıń baslıǵı da bul Keńestiń turaqlı aǵzaları boldı.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

4. Tómen degi maǵlıwmatlardı analizlep, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs ya k nadurıs ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	Chernyaev tárepinen Shımkent qalası ieledi	1864-jılı qolǵa kirgizilgen qorǵanlar Jana Qoqan liniyası tiykarında birllestirildi.

2.	1873-jıldıń fevralında Xiywanı iyelew ushın tórt áskeriy okrugtan 12 mınnan aslam ásker jolǵa shıqtı.	Krasnovodsk hám Mańǵıshlaqtan jolǵa shıqqan armiya jáziyrama ıssı hám suw jetispewshiligi sebepli joldıń yarımınan artqa qayıwǵa májbúr boldı.
3.	1886-jılı Túrstan úlkesi boyınsha jana Reje qabıllandı.	Dástúriy jer iyeligi qatnasıqları ózgeritse de úlkede iri jer iyeligi saqlanıp qaldı.

	Duris	Naduris
Juwap:		
Ball:		

5. Tómenдеgi maǵlıwmatlardı analizlep, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs yáki naduris ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	1873-jılı Xiywa xanı Muhammed Raximxan II fon Kaufman menen Gandimiyán awılında vassalıq haqqında shártnamaǵa qol qoydı.	Xiywa xanlıǵı 2 mln rubl muǵdarındaǵı tabandı 20 jıl dawamında tólewi belgilendi.
2.	N. Veryovkin Túrstan qorǵawshıları táslim bolmasa, qalanı oqqa tutup, hámmeni qırıp taslawın, Axmet Yassawiy maqbarasın joq etiwdi ultimatum túrinde qoydı.	Aliqulı óz armiyasın Túrstanan alıp shıǵıp, Shımkent qorǵanıwı ushın shegindi.
3.	1886-jılǵı Rejege muwapıq Túrstanda sud sisteması reformalandı.	úlkede sud tergewshileri, wálayat prokurorı hám olardıń járdemshisi lawazımları saplastırıldı.

	Duris	Naduris
Juwap:		
Ball:		

6. Tómenдеgi maǵlıwmatlardı analizlep, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs yáki naduris ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	Qudayarxan Polatxan kóterilisın bastırıw ushın Abdurahman Oftabachi, Isa Áwliyeler basshılıǵında ásker jiberdi.	Xudayarxan jibergen shaxslar satqınlıq jol tutup, kóterilishiler tárepine ótip ketti.
2.	1881-jılı "Mámleketlik tártipti hám jámiyetlik tınıshlıqtı qorǵawǵa qaratılǵan ilajlar haqqında Reje" qabıllandı.	Tashkent sud palatasınıń baslıǵı "ayırıqsha qorǵaw" jaǵdayın óz ıqtıyarı menen engiziw huqıqına ie boldı

3.	1864-jıl 1-oktyabr M. Chernyaev ózin patshağa jaqsı kórsetiw ushın tezlik penen Tashkentti qolğa kirgizbekshi boldı.	70 ten aslam áskerlerinen ayırılıp, Shimkentke sheginiwge májbúr boldı.
----	--	---

	Durıs			Nadurıs		
Juwap:						
Ball:						

7. Tómenдеgi maǵlıwmatlardı analizlep, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs yáki nadurıs ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	Nasriddinbek jeńiliwden qorqıp táslim boldı hám fon Kaufman menen shártnamağa qol qoydı.	Namangan hám Chust Rossiya qaramaǵına ótkenligi belgilenip, ol jerde Ámiwdárya bólimi shólkemlestirildi.
2.	1865-jıl aprelda pacha húkimeti áskerleri Niyazbek qorǵanın iyeledi.	Tashkentke baratuǵın suw jolları tosıp qoyıldı
3.	1890-jılları Túrkhanda sud sisteması jáne bir ret reformalandı.	Walayat sudları saplastırılıp, onıń ornına okrug sudları dúzildi.

	Durıs			Nadurıs		
Juwap:						
Ball:						

8. Tómenдеgi maǵlıwmatlardı talqılap, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs yáki nadurıs ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	1879-jıl Angliya Awǵanstan aymaǵınıń bir bólimin basıp aldı.	Inglisler ushın Orta Aziyanı iyelew ushın jol ashıldı.
2.	Buxara ámiri 10 kún dawamında 100 mın rubl taban tólew shártin orınlamadı.	N. Krijanovskiy óz áskerlerine ámirlikke qarsı hújim baslawğa buyırıq berdi.
3.	Patsha Rossiyası 20 jıldan artıq waqıt dawamında Túrkhanda óz húkimdarlıǵın ornattı.	Basıp alınǵan aymaqlarda tórt wálayat dúzilip, olar Túrkhanda general-gubernatorlıǵı quramına kirgizildi.

	Durıs			Nadurıs		
Juwap:						
Ball:						

9. Tómen degi maǵlıwmatlardı talqılap, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs yáki nadurıs ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	Fon Kaufman Buxara ámirine shegaranıń Rossiya múlki paydasına ózger tilgen jańa joybardı tastıyıqlawdı usınıs etti.	Ámir Muzaffar bul shártnameǵa qol qoyıwdan bas tarttı.
2.	Rossiya imperiyası jergilikli xalıqqa óz tásir in kúsheytiw ushın Tashkentte mákeme engizildi.	Onıń quramına ruslardan saylangan qazı hám 7 nızam qániges i kirgen.
3.	Úsh ay dawam etken sawashlardan keyin túrkmenlerdiń Góktepe qorganı qolǵa kirgizildi.	Türkmenlerdiń basıp alınǵan aymaqlarında Kaspiy artı wálayatı dúzildi.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

10. Tómen degi maplıwmatlardı analiz etip, hádiyse hám onıń nátiyjesiniń durıs yáki nadurıs ekenligin anıqlań.

	Waqıya	Nátiyje
1.	Aleksandr II tárepinen 1867-jılı Reje qabıl etildi.	Sharwa xalqı bir basqıshlı sistemaǵa yagniy aqsaqalıqlarǵa birlestirildi.
2.	Rossiya imperiyasınıń áskeriy atlanıslarına qarsı Jorabek hám Bababek basshılıǵında Samarqandta gúres alıp barıldı.	Rus áskerlerinen qosımsha áskeriy kúshler jetip kelgende, xalıq qorǵawshıları Samarqandtan shigip taw tárepke sheginiwge májbúr boldı.
3.	Türkstanda paxta egiw keń tarqalıp, Rossiya kapitalı engizildi.	XX ásir baslarında temir jollarđń tek áskeriy emes, al ekonomikalıq áhmiyeti arttı.

	Durıs	Nadurıs
Juwap:		
Ball:		

10-soraw

1. Tómen degi maǵlıwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

- Rossiyadan xalıqtıń Fergana wálayatına kóplep kóshirip keltiriliwi jer jetispeytuǵın hám xalqı tıǵız jasaytuǵın oypatlıqtıń awhalın júdá jamanlastırdı;
- Andijanda Darveshخان basshılıǵında kóterilishhiler gúres usılların ózger tip, baylar hám volost baslıqlarınıń rezidenciya larına hújim shólkemlestirdi;
- xalıq barlıq salıqlardı tólegenine qaramastan Xojend uyezdiniń baslıǵı Xojend hám Oratepa rayonlarındaǵı xalıqtan qosımsha jer salıǵı alınıwın daǵaza etti.

Juwap:			
---------------	--	--	--

Ball:	
--------------	--

2. Tómen degi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

a) kolonizatorlar ápiwayı puqaralardı hákimshiliklerge qarsılıq kórsetken jaǵdayda tikkeley áskeriy dala sudına bere basladı;

b) kolonizatorlardıń siyasiy hám ekonomikalıq zulımlıǵına qarsı Mingtóbede Jetimxan basshılıǵında kóterilis kóterildi;

c) kóterilis kóteriliwiniń aldın almaganı ushın Fergana wálayatı áskeriy gubernatorı hám bir qansha hámeldarlar N. Korolkov tárepinen lawazımınan bosatıldı.

Juwap:			
---------------	--	--	--

Ball:	
--------------	--

3. Tómen degi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

a) Mıńtóbede kolonizatorlardıń siyasiy hám ekonomikalıq zulımlıǵına qarsı Jetimxan basshılıǵında kóterilis kóterildi;

b) áskeriy ministr N. Kuropatkin jańadan tayınlangan Túrktan general-gubernatorı S. M. Duxovskiyǵa ólim jazasın kóbeytpew haqqında telegramma jiberdi;

c) Túrktan úlkesinde "Áskeriy jaǵdayda dep járiyalangan jerler haqqında Reje" engizildi.

Juwap:

Juwap:			
---------------	--	--	--

Ball:	
--------------	--

4. Tómen degi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

a) Tájik awıl daǵı telegraf sımlarınıń kesip taslanıwı menen Andijanda kóterilis baslanıp ketti;

b) Margulan xalqı salıq jıynawdıń nızamsız túske kirgenine qarsı shıǵıp, salıqlardı kemeytiw talabı menen wálayat basqarması imaratı aldına jıynaldı;

c) Sankt-Peterburg Túrktan general-gubernatorınıń ótinishin qanaatlandırıp, úlkede "mirshablıq halatı" n engiziwge ruqsat berdi.

Juwap:			
---------------	--	--	--

Ball:	
--------------	--

5. Tómen degi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

a) Ernazarbiy basshılıǵındaǵı qaraqalpaqlar bunnan bilay Xiywa xanlıǵına boysınbaytuǵının járiyaladı;

b) diyqanlardıń awhalı awırilaslıwı aqıbetinde Nókis volostı hám Qońrat bekliginde narazılıq háreketleri ámelge asırıldı;

c) Túrktan general-gubernatorlıǵınıń Sırdárya wálayatı quramına kırıwshi Ámiwdárya bólimi shólkemlestirildi.

Juwap:			
---------------	--	--	--

Ball:	
--------------	--

6. Tómen degi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

- a) mańıt hákimi Xojaniyaz tárepinen Tas medresesi qurdırıldı;
- b) Said Muhammedxan Ernazarbiy kóterilisin bastırıw ushın jasawılıbası Muxammedniyaz basshılıǵında úlken armiya jiberdi;
- c) Ámiwdáryanıń on jaǵasında jaylasqan qaraqalpaqlar jasaytuǵın jerler Rossiya imperiyasına qosıp alındı;

Juwap:			
Ball:			

7. Tómenдеgi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

- a) Ismayıl Gaspıralınıń Tashkent, Samarqand hám Buxaraga saparı aǵartıwshılıq ideyalarınıń keyingi rawajlanıwına túrtki boldı;
- b) jana usıl mekteplerine arnalǵan "Rahbari muallimin yaki mugallimlerge joldas" kitabı basıp shıǵarıldı;
- c) Ismayıl Gaspıralı tárepinen Qırımдаǵı Baqsha sarayda birinshi jadid mektebine tiykar salındı;

Juwap:			
Ball:			

8. Tómenдеgi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

- a) Buxarada jadidshilik háreketi siyasiy shólkem sıpatında qalıplese basladı;
- b) Buxara ámirliğinde birinshi jana usıl mektebi xızmet kórsete basladı;
- c) Túrktanda aǵartıwshılıq háreketi óziniń ekinshi basqıshı - siyasiy kórinistegi háreketke aylandı;

Juwap:			
Ball:			

9. Tómenдеgi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

- a) Qoqan qalasında Salahiddin ustaz basshılıǵında ekinshi jadid mektebi ashıldı;
- b) Abdulla Avloniy "Shuhrat" gazetasına tiykar saldı;
- c) Munavvarqari Abdurashidxanov Túrktan úlkesindegi jámiyetlik-siyasiy, aǵartıwshılıq háreketleriniń belsendi qatnasıwshısına aylandı;

Juwap:			
Ball:			

10. Tómenдеgi magliwmatlardı xronologiyalıq izbe-izligin anıqlań.

- a) Tashkentte barlıq erkinlik súyiwshi shólkemlerdiń ulıwma bagdarlamasına iye bolǵan birden-bir shólkem - "Musılman oraylıq shólkemi" dúzildi;
- b) Tashkentte Mannon qori jadid mektebin ashıp, kóplegen oqıwshılardıń jańa usılda bilim alıwına eristi;
- c) talantlı jaslardı shet ellerge oqıwǵa jiberiw menen shuǵıllanǵan "Tarbiyai atfol" jámiyeti óz xızmetin basladı.

Juwap:			
Ball:			

11-soraw

1. Orta Aziyadagı rawajlanıwshılıq háreketi aymaqlıq ózgesheligine qaray 3 bólimge bólingen bolıp, sonnan Buxara jadidshiligi menen baylanıslı maǵlıwmatlardı anıqlań.

- a) jadidshilik eki aǵımnan: on hám sol aǵımnan ibarat edi;
- b) bul progressivlik háreketi Túrktan úlkesine salıstırganda awır jámiyetlik-siyasiy sharayatta júzege keldi;
- c) salıqlardı kemeytiw talabı menen de shıqtı;
- d) Shamsiddin muǵallim basshılıǵında siyasiy-hákimshilik dúzimdi ózgertiw joybarı islep shıǵıldı.

Juwap:		
Ball:		

2. 1893-jılı Ismayıl Gaspıralınıń birneshe qalalarǵa barıwı Orta Aziyadagı progressivlik háreketi ushın qanday tásir kórsetti?

- a) aǵartıwshılıq ideyalarınıń keyingi rawajlanıwına túrtki boldı;
- b) aǵartıwshılıq 1895-jıldan baslap siyasiy kórinistegi háreketke aylandı;
- c) Túrktan xalıq kitapxanası ashılıp, xalıqtı sawatlandırıw jana basqıshqa kóterildi;
- d) Buxara ámirliginde birinshi jana usıl mektebi xızmet kórsete basladı.

Juwap:		
Ball:		

3. Jadidler mámlekettiń ekonomikalıq gárezsizligin qanday jol menen támiyinlemekshi edi?

- a) bar bolǵan salıqlardı kemeytiw arqalı xalıqtıń ekonomikalıq jagdayın jaqsılaw;
- b) sheklengen monarxiyanı engiziw arqalı mámleket gáziynesi ústinen xalıq qadaǵalawın ornataw;
- c) barlıq tarawlardı rawajlandırıwǵa uqıplı jergilikli kadrlardı tayarlaw;
- d) jerdi, jer astı hám jer ústi baylıqların, suwdı Túrktan xalıqlarınıń ulıwma baylıǵı dep járiyalaw.

Juwap:		
Ball:		

4. Jadidler tárepinen shólkemlestirilgen jana usıl mekteplerine baylanıslı durıs juwaplardı anıqlań.

- a) bilim beriw procesinde Evropa standartları ólshem etip alingan edi;
- b) dáslep Qazan hám Orenburgta basıp shıǵarılǵan sabaqlıq hám oqıw qollanbalarınan paydalanıldı;
- c) oqıw kúni eki bólimnen ibarat bolıp, sabaqtı dáslep rus muǵallimi, ekinshi bólimde bolsa jergilikli muǵallim alıp bargan;
- d) usi mektepler tarmaǵın jaratıw joybarı G. Rozenbax tárepinen islep shıǵılǵan.

Juwap:		
Ball:		

5. Túrktan úlkesinde azatlıq, millet keleshegi ushın gúresken agartıwshı siyasiy gayratker Munavvarqarı menen baylanıslı durıs juwaplardı anıqlañ.

- a) 1909-jılı islam dini tariyxına tiyisli shigarma jarattı;
- b) mektepler ushın "Adibi avval," "Adibi soniy," "Jer júzi" sıyaqlı sabaqlıqlardı baspadan shıǵardı;
- c) 1916-jılı Qoqanda óz teatrına tiykar saldı;
- d) onıń redaktorlıǵında "Xurshid" gazetası basıp shıǵarıldı.

Juwap:		
Ball:		

6. Musılman oraylıq shólkemi menen baylanıslı durıs juwaptı anıqlañ.

- a) 1917-jıl mart ayında jadidler tárepinen Tashkentte shólkemlestirildi;
- b) "Usılı qadim"di biykar etken halda úlkeni, xalıqtı, milletti rawajlanıw jolına alıp shıǵıw ushın bagdarlamalar islep shıǵıw kerekligi atap ótildi;
- c) syezdde bolajaq mámleket Túrktan dep atalıwı, onıń quramına Buxara, Xiywa hám Túrktan general-gubernatorlıǵı kiriwi kerek degen pikir maqullandı;
- d) Túrktan avtonomiyası dep atalgan gárezsiz avtonomiyalı respublika dúziw ideyası biykar etildi.

Juwap:		
Ball:		

7. 1916-jılǵı Jizzax kóterilisinde jergilikli xalıq ne sebepten jazalanıp, óz úylerinen shólge quwıp jiberildi?

- a) Aqsaqal Damin gúlaldıń úyine órtep, xalqı tárepinen tayaqlaǵanlıǵı;
- b) kóteriliske qatnasqanlıǵı hám kóteriliske tileklesligi;
- c) kóterilishilerdi tutıwda patsha húkimetine járdem bermegenligi;
- d) Andijan kazarmasına hújim etip, 22 rus áskerin óltirgenligi.

Juwap:		
Ball:		

8. Buxara ámirligi patsha Rossiyasına gárezli bolgannan keyin, XIX ásirdeń 80-jıllarında Buxarada qanday ózgerisler júz berdi?

- a) Sibir sawda bankiniń bólimleri, pochta-telegraf mákemesi óz jumisin basladı;
- b) Rossiya-Aziya banki hám Madiyar-Baqqolov kapitalın birlestirgen "A-Meta" sindikati dúzildi;
- c) Kogonda Jańa Buxara temir jol stanciyası qurılıp, ámir sarayı hám Rossiya siyasiy agentliginiń rezidenciyası da qurıldı;
- d) Eki paxta tazalaw zavodi, Evropa úlgisindegi eki miymanxana boy tikledi;

Juwap:		
Ball:		

9. XIX ásirdeń 80-jıllarında Xiywa xanlıǵınıń Rossiyaga gárezlilikin jáne de kúsheytken juwaplardı anıqlañ.

- a) Kaspiy artı temir jolınıń qurılısı;

- b) 5 adamnan ibarat baqlaw keńesiniń shólkemlestiriliwi;
- c) Ámiwdáryanıń shep jaǵasında rus garnizonınıń engiziliwi;
- d) Ámiwdárya flotınıń dúziliwi.

Juwap:		
Ball:		

10. 1910-jılı Xiywa xanı tárepinen qabıl etilgen "Reformalar joybarı" mazmunı durıs berilgen juwaplardı tabıń.

- a) Ministrler keńesi biykar etilip, ornına Deputatlar palatasın dúziw usınısı berilgen;
- b) xan diywanı saqlap qalınıp, tek ámeldarlar mámleket támiynatına ótkeriliwi belgilengen;
- c) jańasha milliy mekteplerdi shólkemlestiriw ideyası alga súrilgen;
- d) mámleket kirim-shıǵısların qadaǵalaw ushın finans basqarmasın dúziw ideyası bayan etilgen.

Juwap:		
Ball:		

12-soraw

1. Tashkentte ashılǵan, ayırım pánlerge qánigelestirilgen hám olar boyınsha tereń bilim beretuǵın oqıw ornın anıqlań.

Juwap:																			
Ball:																			

2. 1913-jılı birneshe ayıplar menen ólimge húkim etilgen Xiywa xanlıǵınıń bas wázirin tabıń.

Juwap:																			
Ball:																			

3. 1908-jılı Uluǵbek observatoriyası imaratınıń qaldıqların hám observatoriyaǵa tiyisli ásbap-úskenelerdiń bir bólimin tabıwǵa erisken rus arxeologin anıqlań.

Juwap:																			
Ball:																			

4. Qoqan qalasında jasap, hayal-qızlardıń jámiyet hám shańaraqtaǵı huqıqsız awhalı haqqında ashshı haqıyqatlardı qálemge alǵan shayırdı tabıń.

Juwap:																			
Ball:																			

5. Maxmudxoja Behbudiydiń jadid ádebiyatında jaratılǵan dáslepki jazba milliy saxna shıǵarması qalay ataladı?

Juwap:																			
Ball:																			

6. XIX ásir aqırı XX ásir baslarında nağıs ámeliy óneri orayı bolğan qala atın anıqlań.

Juwap:																			
Ball:																			

7. Muhammed Raximxan II tárepinen qurilgan, rus patshası Nikolay II tárepinen eki arnawlı qandil (lyustralar) hám az quwatlı nur quwatlı úskenesi sawğa etilgen saray qalay ataladı?

Juwap:																			
Ball:																			

8. Tashkentte jumıs baslağan Abdulla Avloniy tárepinen tiykar salınğan teatr truppasının atın anıqlań.

Juwap:																			
Ball:																			

9. 1884-jılı Túrkhanda birinshi rus-tuzem mektebi qaysi qalada ashıldı?

Juwap:																			
Ball:																			

10. Ózbekstanda 27-iyun Baspasóz hám galaba xabar quralları xizmetkerleri kúni sipatında belgileniwi qaysi gazeta menen baylanıslı?

Juwap:																			
Ball:																			

13-soraw

1. 1917-jılı Tashkentte dúzilgen "Fuqaho jámiyeti" qanday maqsette shólkemlestirildi?

- a) medreselerdiń qárejetin múlk esabınan qaplaw;
- b) koloniyalıq dáwirde sháriyat máselelerin sheshiw;
- c) hanafiylik mazhabın keyingi áwladqa jetkeriw;
- d) meshit imamların tayarlaytuǵın arnawlı oray shólkemlestiriw.

Juwap:		
Ball:		

2. Jadidler fevral waqıyalarınan keyin biraz keń kólemlı, bir qatar siyasiy talaplardı alǵa súrdi. Tómendegilerden ilgeri súrilgen siyasiy talaplardı tabıń.

- a) jergilikli xalıqtıń huqıqların keńeytiw;
- b) Awqamı musılman quramınan sovetlerdi shıǵarıw;
- c) siyasiy zekler jaza múddetin kemeyttiriw;
- d) úlkeni basqarıw boyınsha reformalar ótkeriw.

Juwap:		
Ball:		

3. Kolonialliq dáwirinde Tashkentte meteorologiya stanciyası shólkemlestiriliwinen qanday maqset gózlengen edi?

- a) ilimpazlar jámiyetin qáliplestiriw;
- b) temir jol stanciyaların shólkemlestiriw;
- c) Túrktan aymaǵın kartalastırıw;
- d) úlke klimatın úyreniw.

Juwap:		
Ball:		

4. Rossiyada júz bergen fevral awdarıspaǵı aqıbetinde mámlekettiń siyasiy turmısında qanday ózgerisler júz berdi?

- a) hákimiyat basqarıwı waqıcha húkimet qolina ótti;
- b) Romanovlar dinastiyası húkimdarlıǵına shek qoyıldı;
- c) "Ittihodi va taraqqiy" partiyası úlken wákilliklerge iye boldı;
- d) Rossiya Dumasınıń abırayı bekkemlendi.

Juwap:		
Ball:		

5. 1917-jıl 16-23-aprel kúnleri bolıp ótken pútkil túrktan musulmanlarınıń birinshi úlke quriltayında qanday máseleler dodalandı?

- a) Sovetlerdiń úlke basqarıwındaǵı wákilliklerin keńeytiw máselesi kórip shıǵıldı;
- b) úlke de konfiskaciya etilgen jerlerdi jergilikli xalıqqa qaytarıw boyınsha qarar qabil etildi;
- c) Shorai Islomiya menen Shorai Ulama birden-bir Awqamı musulmanǵa birlestirildi;
- d) Túrktan musulmanları Oraylıq Sovetin shólkemlestiriwge kelisip alındı.

Juwap:		
Ball:		

6. 1917-jıldıń báhárinde Buxara bas qazısı ámirdiń házirgi dúzim tiykarlarına tiymeytuǵın hám xalıqtıń awhalın onsha jaqsılamaytuǵın pármanın oqıp esittirdi. Tómendegilerden usı pármanǵa sáykes keletuǵın durıs juwaplardı anıqlań.

- a) mámlekette sawda hám sanaattı rawajlandırıw;
- b) kámbaǵallar turmısın jaqsılaw jolında iri zamindarlardıń jerlerinen paydalanıwǵa ruqsat beriw;
- c) kiris-shıǵıslardı anıq esaplap barıwshı byudjet belgilew;
- d) májbúriy miynetke tartıwdı pútkilley biykarlaw.

Juwap:		
Ball:		

7. Fayzulla Xojaev basshılıǵında shólkemlestirilgen "Revolyciyashıl jas buxaralılardıń Túrktandaǵı oraylıq byuroı" menen baylanıslı durıs juwaplardı anıqlań.

- a) talantlı jaslardı óz qarjıları esabınan shet elge oqıwga jiberiw menen shuǵıllanǵan;
- b) 1920-jılı Tashkentte dúzilgen bolıp, ózinde abıraylı siyasiy kúshlerdi jámley almaǵan;
- c) quramı tórt qazı hám olar menen birgeliktegi móhirdar, álem hám muftiylerden ibarat bolǵan;
- d) Orta Aziyanı basıp alǵan bolsheviklerdiń gúres quralına aylanǵan.

Juwap:		
Ball:		

8. Jas xiywalılar Asfandiyarxannan reformalar ótkeriw haqqında manifestke qol qoyıwdı talap etken bolıp, tómendegilerden jas xiywalılar talaplarına sáykes juwaplardı anıqlań.

- a) Túrktan musulmanları Oraylıq Sovetke qoyılǵan qadaǵan etiwdi biykar etiw;
- b) Xorezm kommunistlik partiyasın tarqatıp, sovetlerdi xanlıqtan quwıp shigariw;
- c) balalardı biypul oqıtıw ushın xanlıqtıń barlıq jerinde mektepler ashiw;
- d) xan hám onıń húkimeti tárepinen mámlekettiń absolyut basqarıwın pútkilley saplastırıw.

Juwap:		
Ball:		

9. 1920-jıl 27-30-aprel kúnleri Xiywada bolıp ótken xalıq wákilleriniń Pútkil Xorezm quriltayında qanday máseleler dodalandı?

- a) xanlıq saplastırılǵanlıǵı hám Xorezm Xalıq Sovet Respublikası dúzilgenligi járiyalandı;
- b) 15 adamnan ibarat húkimet - Xalıq Ministrler Keńesi saylandı;
- c) Túrktan Xalıq Komissarları soveti dúzilip, oǵan Babaaxun Salimov baslıq etip tayınlandı;
- d) Jas xiywalılardıń "Reformalar baǵdarlaması" qabıl etilip, xanlıqtıń barlıq aymaqlarında engiziw boyınsha qarar qabıl etildi.

Juwap:		
Ball:		

10. 1917-jili Waqıcha húkimet tárepinen din boyınsha islep shigilgan jana nızamǵa tiyisli bolgan duris juwaplardı tabıń.

- a) on bes jasta hárbir adamǵa bir dinnen ekinshi dinge ótiwi ushın qanday da bir ruqsat zárúr emes;
- b) toǵız jasqa jetpegen balalar ata-anasınıń dininde, ata-anaları eki isenimde bolsa, atasınıń dininde dep esaplanadı;
- c) on segiz jasqa jetpegen bala ata-anası ótken dinge ol da ótken esaplanadı;
- d) ata-anası belgisiz balalar qáwenderlerdiń dininde dep esaplanadı.

Juwap:		
Ball:		

Ball:	
--------------	--

10. Ózbekstanda dáslepki kolxozlar (kolxozlar) hám sovхозlar (mámleketlik xojalıqlar) dın shólkemlestiriliwi qaysı siyasat penen baylanıslı?

Juwap:																			
Ball:																			

15-soraw

1. XX ásirdiń 20-jıllarında repressiya dáwirinde oylap tabılǵan "Qasimovshılar" toparı wákıllerine qanday ayıplar qoyılǵan?

- a) "baspashılardı" qollap-quwatlaw;
- b) ózbek diviziyasını milliylestiriw;
- c) Ózbekstandı SSR quramınan ajratıp alıw hám gárezsiz etiw;
- d) islam dinin qorgaw.

Ball:		
Juwap:		

2. XX ásir repressiyaǵa ushıraǵan "Milliy Awqam" hám "Milliy Istiqlol" shólkemleri aǵzaları menen baylanıslı durıs juwaplardı aniqlañ.

- a) usı toparǵa Ózbekstan Joqarı sudınıń buringı prokurorı Shamsutdin Badriddinov basshılıq etken;
- b) 1929-jılı qamaqqa alınǵan bolsa da, olardıń ústinen sud 1931-jılı Moskvada bolıp ótti;
- c) topar aǵzalarından 15 ózbek perzenti atıp taslandı, qamalǵanlardan derlik hesh kim Tashkentke qaytıp kelmedi;
- d) olarǵa "kontrevolyuciyalıq millechi shólkem" aǵzaları menen baylanıs ornatiw, islam dinin qorgaw sıyaqlı ayıplar qoyıldı.

Ball:		
Juwap:		

3. 1938-jıl 10-oktyabrde M. Mirsharopovtıń atılıwına sebep bolǵan ayıplawlardı tabıń.

- a) "baspashılardı" qollap-quwatlaw;
- b) ózbek diviziyasını milliylestiriw;
- c) Ózbekstandı SSR quramınan ajratıp alıw hám gárezsiz etiw;
- d) islam dinin qorgaw.

Ball:		
Juwap:		

4. Tómendegilerden durıs maǵlıwmatlardı tabıń.

- a) Shoahmad Shomahmudov hám oniń ómirlik joldası Bahri Akromova túrli milletke tiyisli 14 balanı óz tárbiyasına aldı;
- b) urısta jaradar bolıp qaytqan kattaqorǵanlı Hamid Samadov keyin ala Ózbekstan SSR Ministrler Sovetine basshılıq etti;

- c) Samarqandlı Fatima Qosimova mártlik kórsetip, "Hújim" háreketi dáwirinde birneshe hayallardı ólimnen saqlap qaldı;
- d) Tashkentten Moskvaga jiberilgen azıq-awqat ónimleri artilgan eshelonniń bir toparına frontta urisip atirgan úsh ul atası Hasan Islamov basshılıq etti.

Ball:		
Juwap:		

5. Ekinshi jáhán urısında mártlik kórsetken ózbek perzentleri menen baylanıslı durıs magliwmatlardı ajıratın.

- a) Italiyadaǵı Qarsılıq kórsetiw háreketi qatnasıwshısı Hoshim Ismoilovqa qaharman dárejesindegi "Watansúyiwshi gúwalıǵı" berildi;
- b) Tájibay Ziyaev Berlin operaciyasında mártlik kórsetip, Oder dáryasın birinshilerden bolip kesip ótti;
- c) Xarkov wálayatındaǵı Trudolyubovka awılı ushin sawashta Qoshqar Turdiev dushpanga qarsı hújim shólkemlestiriwde mártlik kórsetti;
- d) snayperlikti úyrenip Leningrad bagıtındaǵı sawashlardın birinde awır jaradar bolgan Zebo Ganieva jámi 129 fashistti joq etken edi.

Ball:		
Juwap:		

6. Ekinshi jáhán urısında mártlik kórsetken ózbek perzentleri menen baylanıslı durıs magliwmatlardı ajıratın.

- a) Tajiali Babaev Silez vokzalına birinshi bolip kiriwge hám bayraq ornatiwga eristi;
- b) Mixail Kabirov dushpan soqqıları astında 3 minga jaqın minalardı ziyansızlandırǵanı ushın Sovet Awqamı Qaharmanı ataǵına miyasar boldı;
- c) Kletskiy awılı janındaǵı tóbeliklerden biri ushin sawashta Samıǵ Abdullayev basshılıǵındaǵı 11 adam 300 dushpandı joq etiwge eriskeni ushın bul jerge "Shıǵıslı on bir qaharman tóbeligi" atı berildi;
- d) Karimjon Isoqov Gitler Germaniyasının bas simvolı bolgan Reyxstag gúmbezine birinshi bolip bayraq ornatqan.

Ball:		
Juwap:		

7. Tómendegilerden "Mámleket apparatın jergiliklestiriw Oraylıq komissiyası" menen baylanıslı durıs juwaplardı anıqlań.

- a) Fayzulla Xojaev baslaması menen 1925-jılı martta óz xizmetin basladı;
- b) 1926-jılı "Mámleketlik apparat hám sanaattı ózbeklestiriw Oraylıq komissiyası" dep ózgertildi;
- c) usı komissiyaniń Samarqand, Zarafshan hám basqa wálayatlarda bólimleri dúzildi;
- d) Ózbekstan ilimiy izertlew mákemelerine basshılıq etiwshi Ózbekstan SSR Ilimler komiteti dúziliwine tiykar boldı.

Ball:		
--------------	--	--

Ball:	
--------------	--

4. Ózbekstan Erkin ekonomikalıq zonalardı shólkemlestiriw boyınsha qanday ilajlar ámelge asırıldı?

- a) Kattaqorğanda erkin ekonomikalıq zona shólkemlestirilip, 4600 den artıq jumıs ornı jaratıldı;
- b) "Nawayı xalıqaralıq intermodal logistika orayı" qurıldı;
- c) ekonomikalıq zonalar kirgiziletuǵın investiciya muǵdarınan kelip shıqqan halda 3 jıldan 7 jılǵa shekemgi múddetke bajıxana hám salıq tólemlerinen azat etildi;
- d) Parkentte farmaceutika tarawında 8 jańa kárxana qurılıp, paydalanıwǵa tapsırıldı.

Juwap:		
Ball:		

5. XXI ásir basında metropoliten tarawında qanday ózgerisler júz berdi?

- a) 2020-jılǵa kelip Ózbekstan jolı keńeytilip, tórt bándirgi qosıldı;
- b) "Mingorik" hám "Oybek" bándirgiler 2018-jılı tolıq rekonstrukciyalandı;
- c) 2001-jılı Yunusabad jónelisiniń 6 bándirgiden ibarat birinshi bólimi paydalanıwǵa tapsırıldı;
- d) 2016-jıldan baslap Sh. Mirziyoyevtiń baslaması menen 7,1 km bolǵan Sergeli jer ústi liniyasınıń qurılısı baslandı.

Juwap:		
Ball:		

6. 2005-jıl - "Salamatlıq jılı"nda qanday ilajlar ámelge asırıldı?

- a) 2 mınnan aslam jalǵız nuraniylerdiń úy-jayı ońlawdan shıǵarıldı;
- b) kem támiyinlengen shańaraqlar hám kekse puqaralarǵa materiallıq járdem kórsetildi;
- c) "Nuraniy" qorı esabınan Ekinshi jáhán urısı qatnasıwshıları 2 mln. sumnan sıyılıqlandı;
- d) awıllıq jerlerde bar úlgi joybarlarǵa qosımsha túrde eki, úsh qabatlı turaq jaylar qurıldı.

Juwap:		
Ball:		

7. Mámleketimizde islamtanıwdı úyreniw, onıń mánisin tereń túsiniw maqsetinde qanday ilajlar ámelge asırıldı?

- a) Margılanda Moturidiy atındaǵı medrese joqarı oqıw ornına aylandırıldı;
- b) Samarqandta "Imam Buxariy xalıqaralıq ilimiy-izertlew orayı" shólkemlestirildi;
- c) 2018-jılı Qoqanda hádistanıw joqarı mektebi iske tústi;
- d) prezident pármanı tiykarında 2017-jılı Tashkentte Ózbekstan Islam akademiyası jumıs basladı.

Juwap:		
---------------	--	--

Ball:	
--------------	--

8. 1996-1998-oqıw jıllarında 1-klass oqıwshıları ushın qanday ózgerisler júz berdi?

- a) oqıw latin álipbesinde alıp barılatuǵın boldı;
- b) shet tili pání sıpatında inglis hám francuz tili oqıtılatuǵın boldı;
- c) biypul oqıw quralları, sabaqlıqlar beriw engizildi;
- d) xalıq tıǵız jasaytuǵın ayaqlardaǵı keshki mekteplerde baslawısh klasslar ashıldı.

Juwap:		
Ball:		

9. Ne sebepten mámleketimizde 2015-jıl - "Kekselerdi qádirlew jılı" dep járiyalandı?

- a) mútáj shańaraqlarǵa mámleket tárepinen sociallıq járdem kórsetiw mexanizmlerin ámelge asırıw;
- b) kekselerdiń turmıs dárejesi hám sapasın jáne de jaqsılaw;
- c) urıs hám miynet frontı veteranlarına sociallıq, pensiya támiynatı hám medicinalıq xızmet kórsetiwdi jetilistiriw;
- d) xalıqtıń reproductiv salamatlıǵın bekkemlew, sociallıq qorgawdı kúsheytiw.

Juwap:		
Ball:		

10. Joqarı bilimlendiriwge kiriw test sınaqlarınıń ashıq-aydın hám ádil ótiwin támiyinlew maqsetinde 2018-2019-oqıw jılınan baslap qanday ilajlar ámelge asırıldı?

- a) ayrıqsha qábilet talap etiletuǵın tarawlarda testler sanı azaytıldı;
- b) shet tilleri baǵdarında testten tısqarı esse jazıw májbúriy etip belgilendi;
- c) test procesi bir kún emes, 15 kún dawamında ótkeriletuǵın boldı;
- d) test nátiyjesi erteńine járiyalanıwı jolǵa qoyıldı.

Juwap:		
Ball:		

19-soraw

1. Mámleketimiz tariyxına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) Qábiletli jaslardıń sırt ellerde oqıwın qollap-quwatlaw boyınsha "Úmit" fondın shólkemlestirildi;
- 2) Tashkenttegi "Türkstan" sarayı paydalanıwǵa tapsırıldı;
- 3) jámiyet turmısında jetik qánigeler, jetekshi hám talantlı qızlardıń qalıplesiwine tiykar jaratqan "Zulfiya" atındaǵı mámleketlik sıylıq shólkemlestirildi.

Juwap:			
Ball:			

2. Mámleketimiz tariyxına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) Simpoziumlar sarayı hám Alisher Nawayı atındaǵı Ózbekstan Milliy kitapxanasınan dúzilgen Aǵartıwshılıq orayı kompleksi iske tústi;
- 2) Tashkentte Repressiya qurbanları estelik muzeyi iske túsirildi;
- 3) Nawayınıń 550 jıllıǵı múnásibeti menen Alisher Nawayı atındaǵı Mámleketlik sıylıq shólkemlestirildi.

Juwap:			
Ball:			

3. Mámleketimiz táriyxına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) Samarqand hám Shahrisabzda Amir Temur esteligi ashıldı;
- 2) 10 jastan 30 jasqa shekemgi kitapqumarlar arasında "Jas kitapqumar" Respublikalıq tańlawı shólkemlestirildi;
- 3) Shavkat Mirziyoyev baslaması menen Jizzax rayonına Sharaf Rashidov atı berildi.

Juwap:			
Ball:			

4. Mámleketimiz táriyxına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) Tashkent, Samarqand hám Qarshı qalalarına Islam Karimov esteligi ornatıldı;
- 2) "Ózbeknavo" gastrol-koncert birlespesi dúzildi;
- 3) Samarqand qalasınıń 2750 jıllıǵı belgilendi.

Juwap:			
Ball:			

5. Mámleketimiz sırtqı siyasatına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) Qırǵızstanda ekstremistlik kúshler tárepinen shólkemlestirilgen milletler aralıq qanlı waqıyalar sharayatında Ózbekstan 100 mınnan aslam qashqınlardı óz aymaǵına qabıl etti;
- 2) Shavkat Mirziyoyev birinshi márte BMSHnıń 72-sessiyasında qatnastı;
- 3) Tashkentte birinshi bolıp AQSH elshixanası ashıldı.

Juwap:			
Ball:			

6. Mámleketimiz tariyxına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) mámleketimizde "Bárkamal áwlad jılı" dep járiyalandı;
- 2) Xiywa hám Buxara qalalarınıń 2500 jıllıq yubileyi belgilendi;
- 3) ózbek palawı YUNESKOnıń materiallıq emes mádeniy miyras dizimine kirgizildi.

Juwap:			
Ball:			

7. Mámleketimizdiń sırtqı siyasatına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) Islam Karimov Amerika jámiechiligi tárepinen "Xalıqaralıq kólemdegi lider" sıylıǵı menen sıylıqlandı;
- 2) Birlesken Milletler Shólkemi imaratında sawlatlı Registan maydanınıń maketi ornatıldı;
- 3) Tokiodagi Soka universiteti aymaǵında ullı ózbek oyshılı Alisher Nawayıǵa estelik ornatıldı.

Juwap:			
Ball:			

8. Mámleketimiz tariyxına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) Xorezm Mamun akademiyasınıń mın jıllıǵı belgilendi;
- 2) musulmanlardıń Haj zıyaratına barıwın kepillaytuǵın Prezidenttiń arawlı pármanı qabıl etildi;
- 3) Prezident pármanı tiykarında Nawrız bayramı qayta tiklenip, ulıwma xalıqlıq bayramı sıpatında belgilenetuǵın boldı.

Juwap:			
Ball:			

9. Mámleketimiz sırtqı siyasatına tiyisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

- 1) Islam Karimov baslaması menen Oraylıq Aziya mámleketleri basshılarınıń Tashkenttegi ushırasıwında Oraylıq Aziya Doslıq Awqamına tiykar salındı;
- 2) Ózbekstannıń AQSHTa elshixanası ashıldı;
- 3) Shavkat Mirziyoyev Saudiya Arabstanı paytaxtı Ar-Riyot qalasında bolıp ótken AQSh hám arab musulman mámleketleri sammitinde qatnastı.

Juwap:			
Ball:			

10. Mámleketimiz tariyxına tiýisli maǵlıwmatlardıń xronologiyalıq izbe-izligin tabıń.

1) Respublikamızda túrkmen mádeniyat orayı dúzildi;

2) Mirza Ulugbek tuwılǵanıń 600 jıllıǵı YUNESKO rezidenciyası Parijde keń belgilendi;

3) 25 jıllıq tánepisten soń Dushanbe hám Tashkent arasındaǵı aviaqatnawlar jáne tiklendi.

Juwap:			
Ball:			

20-soraw

1. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı tabıń.

1. BMSH	a) usı shólkemniń qararına muwapıq Samarqandta Oraylıq Aziya izertlewleri xalıqaralıq instituti shólkemlestirildi;
2. ĞMDA	b) 1993-jılı Minskte usı shólkemniń Ustawı qabıl etildi; c) shólkemniń shtab-kvartirası Pekinde jaylasqan; d) Ózbekstan Respublikası usı shólkemge 1992-jıl 2-mart kúni qabıl etildi.

Juwap:	1	2
Ball:		

2. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı tabıń.

1. ShBSh	a) usı shólkemniń qararına muwapıq Samarqandta Oraylıq Aziya izertlewleri xalıqaralıq instituti shólkemlestirildi;
2. YUNESKO	b) 1993-jılı Minskte usı shólkemniń Ustawı qabıl yetildi; c) shólkemniń shtab-kvartirası Pekinde jaylasqan; d) Ózbekstan Respublikası usı shólkemge 1992-jıl 2-mart kúni qabıl etildi.

Juwap:	1	2
Ball:		

3. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı tabıń.

1. BMSH	a) Ashxabadta bolıp ótken keńeste Gruziya usı shólkemge aǵza etip qabıllandı;
2. ShBSh	b) 1993-jıl oktyabrde usı shólkemniń wákilxanası Tashkentte jumis basladı; c) 2000-jılı Dushanbede Ózbekstan Respublikası birinshi márte usı shólkemge baqlawshı sıpatında qatnastı;

	d) Amir Temur tuwılǵanının 660 jılıǵın xalıqaralıq kólemde belgilewge qarar etti.
--	---

Juwap:	1	2
Ball:		

4. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı tabıń.

1. ǴMDA	a) Ashxabadta bolıp ótken keńeste Gruziya usı shólkemge agza etip qabıllandı;
2. YUNESKO	b) 1993-jıl oktyabrde usı shólkemniń wákilxanası Tashkentte jumıs basladı; c) 2000-jılı Dushanbede Ózbekstan Respublikası birinshi márte usı shólkemge baqlawshı sıpatında qatnastı; d) Amir Temur tuwılǵanının 660 jılıǵın xalıqaralıq kólemde belgilewge qarar etti.

Juwap:	1	2
Ball:		

5. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı tabıń.

1. BMS	a) Moskvada bolıp ótken keńeste shólkemniń Mámleketleraralıq ekonomikalıq komiteti dúzildi;
2. ǴMDA	b) 2017-jılı shólkemniń bas xatkeri mámleketimizge keldi hám de I.Karimov qábirin ziyaratlap, Aralboyı aymaǵındaǵı jaǵday menen tanıstı; c) shólkemniń mádeniy qádiriyatlar diziminen Ózbekstandaǵı 411 obyekt orın alǵan; d) 2007-jılı shólkemniń bas xatkeri lawazımı engizilip, bul lawazımdı Bulat Nurgaliev iyeledi.

Juwap:	1	2
Ball:		

6. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı tabıń.

1. YUNESKO	a) Moskvada bolıp ótken keńeste shólkemniń Mámleketleraralıq ekonomikalıq komiteti dúzildi;
2. ShBSh	b) 2017-jılı shólkemniń bas xatkeri mámleketimizge keldi hám de I.Karimov qábirin ziyaratlap, Aralboyı aymaǵındaǵı jaǵday menen tanıstı; c) shólkemniń mádeniy qádiriyatlar diziminen Ózbekstandaǵı 411 obyekt orın alǵan;

	d) 2007-jili shólkemniń bas xatkeri lawazımı engizilip, bul lawazımdı Bulat Nurgaliev iyeledi.
--	--

Juwap:	1	2
Ball:		

7. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı anıqlań.

1. ShBSh	a) 1993-jıl 29-oktyabrde Ózbekstanniń shólkemge aǵzalıqqa qabıl etiw máresimi bolıp ótti;
2. BMSH	b) 2005-jili Túrkmnstan shólkemniń rásmiy aǵzası dárejesinen shıǵıp, doslıqtıń shólkemlestiriwshi aǵzası - baqlawshı statusın aldı; c) Sh.Mirziyoyev birinshi márte shólkemniń 72-sessiyasında sóz sóyledi; d) 2016-jılı Tashkenttegi sammitte Hindstan hám Pakistanniń shólkemge agza mámleket statusın alıw jolındaǵı minnetlemeleri haqqındaǵı memorandumga qol qoyıldı.

Juwap:	1	2
Ball:		

8. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı anıqlań.

1. ĞMDA	a) 1993-jılı 29-oktyabrde Ózbekstanniń shólkemge aǵzalıqqa qabıllaw máresimi bolıp ótti;
2. YUNESKO	b) 2005-jılı Túrkmnstan shólkemniń rásmiy aǵzası dárejesinen shıǵıp, doslıqtıń shólkemlestiriwshi aǵzası - baqlawshı statusın aldı; c) Sh.Mirziyoyev birinshi márte shólkemniń 72-sessiyasında sóz sóyledi; d) 2016-jili Tashkenttegi sammitte Hindstan hám Pakistanniń shólkemge agza mámleket statusın alıw jolındaǵı minnetlemeleri haqqındaǵı memorandumga qol qoyıldı.

Juwap:	1	2
Ball:		

9. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı anıqlań.

1. YUNESKO	a) 1993-jılı Mirza Ulugbek tuwılǵanıń 600 jılıǵın belgilewdi óz baǵdarlamasına kirgizdi; b) 2009-jılı Gruzıyanıń shólkemnen shıǵıw haqqında qararı qabıl yetildi;
------------	--

2. ShBSh	c) Astanadagi sammitte Hindstan hám Pakistan shólkemge agza sıpatında qabıl etildi; d) 2001-jılı shólkem Qávıpsızlık Keńesiniń terrorizmge qarsı gúresiw boyınsha arnawlı komiteti shólkemlestirildi;
----------	--

Juwap:	1	2
Ball:		

10. Durıs sáykeslestirilgen juwaptı anıqlań.

1. ĞMDA	a) 1993-jılı Mırza Ulugbek tuwılǵanıń 600 jılıǵın belgilewdi óz baǵdarlamasına kirgizdi;
2. BMSH	b) 2009-jılı Gruzıyanıń bul shólkemnen shıǵıwı haqqında qarar qabıl etildi; c) Astanadaǵı sammitte Hindstan hám Pakistan shólkemge agza sıpatında qabıl etildi; d) 2001-jılı Qávıpsızlık Keńesiniń terrorizmge qarsı gúresiw boyınsha arnawlı komiteti shólkemlestirildi;

Juwap:	1	2
Ball:		